٦٩٥

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۳۸مه ګڼه، د ۱۳۹٦ لمریز کال د جدی ۹مه د ۱۴۳۹ هـ ق د ربیع الثانی ۱۲مه د ۲۰۱۷م د دسمبر ۳۰مه نېټه

بی کاری

چلنجی بزرګی فراړاه حکومت!

اسلام پذیران مصلحتی

یا سکولار مټآبان مسلمان نما؟!

خواړه او سوله

دوې مهمې اړتیاوې، چې پام ورته نه کیږي!

غښتلی مسلمان الله تعالی ته نږدې دی!

عن أبي هريرة (رضي الله عنه)، قَالَ: قَالَ رَسُول الله (صلى الله عليه وسلم): ((المُؤْمِنُ القَوِيُّ خَيرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنَ المُؤْمِنِ الضَّعِيفِ وَفِي كُلٍّ خَيرٌ، احْرِصْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ ، واسْتَعِنْ باللهِ وَلاَ تَعْجَزْ، وَإِنْ أَصَابَكَ شَيءٌ فَلاَ تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَانَ كَذَا وَكَذَا ، وَلَكِنْ قُلْ: قَدر اللَّه، وَمَا شَاءَ فَعَلَ؛ فإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيطَانِ)) رواه مسلم .

د حديث تخريج:

دا حديث امام مسلم رحمه الله په خپل صحيح، كتاب القدر، باب الايمان بالقدر والاذعان له، كې نقل كړی دی، د حديث شمېره ده: ٦٧٧٤.

د حديث مفردات:

(القَوِيُّ) پياوړی، دلته د پياوړتيا څخه هدف په ايمان كې پياوړتيا ده، د بدن پياوړتيا ترې هم اَخيستل كيدی شي. (احْرِصْ) د حرص امر دی، يعنې حرص كوونكی اوسه، هڅه كوه. (يَنْفَعُكَ)، د نفع معنا فائده او گټه ده، يعنې چې تا ته په دين يا دنيا كې گټه رسوي. (استعن)، استعانة مرسته او همكاری غوښتلو ته وايي، يعنې مرسته غواړه. (تَعْجَزْ) عجز د كمزوری، سستی او تنبلی په معنا دی. (تَفْتَحُ)، فتح د خلاصولو او برسيره كولو په معنا دی.

د حديث ژباړه:

ابو هريره (رضي الله عنه) وايي چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي: «پياوړی مؤمن الله ته غوره او خوښ دی د كمزوري مؤمن څخه او خير په دواړو كې شته، په هغه څه حريص اوسه (د لاس ته راوړلو هڅه يې كوه) چې تا ته فائده رسوي او د الله تعالی څخه مرسته غواړه او كمزوری كېږه مه، كه بيا هم څه درپيښ شو، نو داسې مه وايه چې كه داسې كار مې كړی وی، نو داسې داسې به شوي وو، بلكې داسې وايه چې دا د الله څخه ټاكل شوې وه او هغه چې څه وغواړي كوي يې، ځكه چې (لو) د شيطان كار برسيره كوي.

د حديث تشريح:

دا حديث يو د هغو هراړخيزو حديثونو څخه دی چې د اسلام ستر پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) پكې خپل امت معنوي او مادي پياوړتيا، قوت، واک او ځواک لاس ته راوړلو ته هڅوي او د ضعف، كمزوری، سستی او تنبلی څخه يې منع كوي، ځكه چې اسلام فقط يوه مفكوره نه ده، چې يوازې په فلسفي بحثونو بسنه كوي، بلكې اسلام يو عملي دين دی چې بايد د انسانانو په ژوند كې تطبيق او په زمكه باندې واكمن شي او دغه كار داسې پيروانو ته اړتيا لري چې د هر اړخيزې پوهې، قوت او پياوړتيا خاوندان وي او هېڅكله هم په بې كاره او بې گټې شيانو باندې ځان نه مصروفوي، كار كوي، هڅه كوه، د دنيا او آخرت بريالیتوب لاس ته راوړي او په دی هر څه كې د الله تعالی څخه مرسته غواړي او هېڅكله د خپلې سستی او تنبلی پړه په تقدير نه وراچوي، خو چې كله هم د كوښښ او هڅو سره خپل هدف ته ونه رسېږي نو ناهيلی كېږي نه، بلكې دغه كار د الله تعالی په تقدير او فيصلې پورې تړلی گڼي او پدې باور لري چې خير به په هغه څه كې وي چې الله تعالی يې فيصله كړې ده.

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲
کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲
کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹
کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر
کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹
کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی
کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲
ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته څېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون:۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰
ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون:۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱
کندهار: نوی بنار، د هرات سړک، د سړې جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه (رح) تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳
لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹
هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل:۰۷۸۵۲۶۳۷۷۳ - ۰۴۰۲۳۷۰۱۲
بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵
کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴
بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷۴۷۶۴۶۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷
لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵۴۳۸۷۶
لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰۴۴۹۸۸۱
پکتیا: دگردیزبنار، مرکزی چوک ، دنی نمایندگی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲
خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶
تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲
بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸
زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمېره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶
فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱
نیمروز: شهر زرنج، کوچهٔ افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹۶۳۰۹۱۴۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی اونیزه

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
عزیزاحمد حنیف
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

بی‌کاری

چلنجی بزرگی فراراه حکومت!

وزیر کار و امور اجتماعی کشور در همایش کارفرمایان در کابل، ضمن اینکه از وجود نزدیک به دوملیون بی‌کار در افغانستان که بخش عمده‌ی آن را جوانان تشکیل می‌دهند پرده برداشت، افزود که اگر برای حل این معضل کاری روی دست گرفته نشود، در پنج سال آینده این آمار به پنج ملیون نفر افزایش خواهد یافت. او به آمار ۲۲،٤ درصدی بی‌کاران که از سوی بانک جهانی منتشر شده است استناد نموده، سقف بی‌کاری را خیلی فراتر از حد کنترول (بحرانی) توصیف نموده است.

آقای ذکی، در رابطه به این معضل در حالی سخن می‌زند، که نظر به یک آمار دیگری منتشر شده از سوی وزارت متذکره، سالانه در حدود ٤۰۰ هزار جوان بی‌کار به جمع این بی‌کاران افزوده می‌شود. افزایش سرسام آور بی‌کاران و آمار رو به رشد بی‌کاری در کشور، آن هم در شرایطی که افغانستان از لحاظ اقتصادی وابسته به کمک‌های بیرونی بوده و این وابسته‌گی بر سائر ابعاد سیاسی، نظامی، اجتماعی و حتا فرهنگی نیز سایه افگنده است و روند کار و برنامه سازی کاری از سوی حکومت را نیز منوط به خود نگه داشته است

وزارت کار و امور اجتماعی کشور، زمانی این نگرانی را مطرح می‌کند، که ما شاهد انواع و اقسام فساد، هتک حرمت و تجاوز و تعدی در ادارات افغانستان برای بدست آوردن کار هستیم و همین چند قبل نیز، خبرهای ننگین و شرم آوری از برخی ادارات نظامی افغانستان در صفحات اجتماعی منتشر شد که عرق شرم را بر جبین هر انسان با وجدانی سرازیر می‌کرد. نه تنها این، که بی‌کاری و بی روزگاری در هر بعدی برای کشور و مردم و به ویژه حکومت افغانستان مشکل ساز بوده، آمار ملیونی معتادان را در کشور افزایش می‌دهد، صفوف نیروهای مخالف مسلح دولت را نیز سرباز داده و تقویت می‌نماید و حتا ممکن است، بیشتر ازین نیز حکومت افغانستان را به چلنج مواجه ساخته و ظرفیت‌ها و برنامه‌های کاری را به چالش می‌کشد

نگرانی از نبود کار و اشتغال و عدم وجود برنامه‌های مفید و اثر بخش در کشور، بخشی از چالش‌هایی است که علاوه بر آمار و ارقام درشت منتشر شده از بی‌کاران در کشور بر دوش دولت وزنه انداخته است. این چالش، که عمدتاً در اثر تهدیدات امنیتی و زد و بندهای سیاسی و نظامی و عدم همکاری ملت با دولت به دلایل گوناگون بروز کرده است، راه حل‌های مدبرانه و اصول‌مند را می‌طلبد، تا هرچه عاجل راه را برای گذر ازین بحران باز کند.

زیرا باتوجه به سابقه‌ی طولانی جنگ درین کشور، موانع سیاسی-نظامی و نبود اراده‌ی تغییر در میان سیاست‌مداران و خبره‌گان کشور، آن هم در وضعیت جنگی کنونی که حکومت افغانستان را نیز در چندین جبهه مشغول ساخته است، خیلی کمتر انتظار می‌رود، که حکومت افغانستان از زیر این بار بزرگ موفق به در آید. با این وصف، یکی از راه حل‌هایی که این مدیر بلند رتبه‌ی حکومتی ارائه می‌داد، عبارت از ایجاد یک ملیون شغل به صورت سالانه است، که آیا دولت از عهده‌ی این امر برامده خوهد توانست یانه، پرسشی‌ست کماکان باقی.

اما آنچه در کوتاه مدت می‌تواند به عنوان یک راه حل در نظر گرفته شود، در کنار کار آفرین و تولید شغل از سوی دولت به‌گونه‌ی رسمی و ملی، همان حمایت از سکتور خصوصی و جذب سرمایه و مساعد کردن زمینه‌ی سرمایه‌گذاری‌های بیشتر در کشور است از لحاظ امنیتی و برناموی است، تا بدینوسیله هم شغل ایجاد شود و هم در درازمدت، راه برای جلوگیری از افزایش بی‌کاری و بحرانی شدن وضعیت اجتماعی در افغانستان هموار گردد. چون یکی از عوامل عمده‌ی که این رشد سرسام آور آمار بی‌کاران را باعث شده است، همین دست برداشتن سرمایه گذاران از سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و بیرون رفتن ثروت‌های مادی همزمان با مهاجرت دوباره‌ی سرمایه گذاران از کشور است، که تحت فشار امنیتی به سرمایه گذاری در کشور پایان داده و در خارج از کشور، به جستجوی محیط امن برای زنده‌گی نورمال خویش برامدند.

خواړه او سوله

دوې مهمې اړتياوې، چې پام ورته نه کيږي!

محمد شعيب قريشي

د انساني ژوند تر ټولو لومړنۍ او دوې مهمې اړتياوې خواړه او سوله دی، چې تر هغو په يو هېواد کې خوراکي امنيت او د ځان امنيت نه وي، تر هغو به په هيڅ صورت کې هغه هېواد پرمختګ و نه کړي او نه به هم د هغه هېواد وګړي په نړۍواله کچه د خلکو سيال شي.

په خواشينۍ سره بايد ووايو چې زمونږ په هېواد کې سره له دې چې په تېرو ١٦ کلونو کې بېشمېره بهرنۍ مرستې ښکته پورته شوې- دې دوو اساسي او مهمو اړتياوو ته هيڅ پاملرنه و نه شوه، بلکې په لوی لاس او د همدې بهرنيو مرستو پر مټ په هېواد کې امنيتي حالات ورځ تر بلې خراب شول، چې د حکومت د وسلهوالو مخالفينو ترځنګ، جنايي جرمونه هم ورځ تر بلې مخ په زياتېدو دي چې د خلکو عادي ژوند يې له ګواښ سره مخ کړی دی، همدا راز د لوړې او فقر کچه هم په هېواد کې مخ پر زياتېدو ده، او د خوړو د تامين لپاره مهم ستکور (زراعت) ته هيڅ پاملرنه نه کېږي او ډېری کروندګر هم خپلې زمکې شاړې پرېږدي او ښارونو ته مخه کوي، تر څو له بلې لارې يوه مړی ډوډۍ لاس ته راوړي.

امنيت او خواړه، يو له بل سره تړلې خواوې!

لکه څنګه چې امنيت او سوله دې ته لاره هواروي چې خلک په ډاډه زړه خپل ورځنۍ ژوند ته دوام ورکړي، کروندو ته مخه کړي، خپل صنعت او تجارت په آرام ذهن پرمخ بوزي، همدا شان مورنۍ او ښه ژوند خلک دې ته هڅوي تر څو امنيتي حالت خراب نه شي، تر څو د دوی شته او آرام ژوند له ګواښ سره مخ نه شي، خو کله چې انسان وړی وي او د ژوند اساسي اړتياوې يې پوره نه وي، نو بيا هر کار ته مخه کوي ترڅو يوه مړی ډوډۍ په لاس راوړي، که څه هم د ده دا کړنه عمومي امنيت ته زيان رسوي او مهم سکتورونه له مينځه وړي، نو د همدې لپاره تر هرڅه وړاندې د خلکو د ژوند اساسي اړتياوې پوره کول د حکومتونو لومړنۍ دنده ده.

امريکا د خوراکي او بدنی امنيت دښمنه

استعماري قوتونو د تاريخ په هر پړاو کې هڅه کړې ده ترڅو خپل مستعمره هېوادونه له دې دوو نيکمرغيو او لومړنيو ضرورتونو محروم کړي، تر څو د دې دوه حياتي شيانو په لاس کې اخستو سره پر دې هېوادونو تر ډېره برلاسي وي، چې ښه ښلګه يې د افغانستان اوسنی حالت دی، چې امريکا په هيڅ صورت نه غواړي دلته جګړه ختمه شي، ترڅو خلک له دوی نه د وتلو غوښتنه و نه کړي، همدا راز په نس ماړه نه شي، چې همېشه په دې وېره کې وي، که امريکايان له افغانستان څخه ووتل نو زمونږ دا او دا به څوک تامينوي، په داسې حال کې چې که له يو لوړې امريکا له ملي اردو او پوليسو سره مالي مرسته کوي، له بل پلوه ورته د جګړې ډګر پراخوي، ترڅو لاهم د دوی مرستو ته اړ وي، خو که چېرې دلته سوله راشي، نه به اردو او پوليس دومره لوړ مصارف ولري او نه به هم د امريکا مرستې ته اړتيا وي.

همدا راز په تېرو ١٦ کلونو کې –سره له دې چې په بيليونونو ډالره افغانستان د مرستې په نامه راغلل- ډېر لږ اساسي کارونه شوي دي، چې د هغو پر مټ په دوامداره توګه خلکو ته دندې په لاس ورغلې وي، د هېواد زېربناوي قوي شوې وي او يا هم د هېواد په کچه – کليو او ښارونو کې- متوازن پرمختګ شوی وي، بلکې لنډمهاله پروژې پلي شوي دي، په زرګونو ځوانان د يوې لنډې مودې لپاره په کار بوخت شوي دي او لوړ ډالري معاشونه ورکړل شوي دي، چې وروسته له لنډې مودې هغه خلک بې کاره شوي او اکثره يې په ډالرو بيا داسې روږدي شوي، چې د پيسو د لاسته راوړلو لپاره يې هرې بدې چارې ته مخه کړې ، ډېری دا ډول په امريکايي ډالرو چاغ شوي کسان بيا په مستقيم يا غير مستقيم شکل په غلا، فساد، اختطاف، قتل او نورو جرمونو کې شريک شوي دي.

څه بايد وشي؟

تر هرڅه وړاندې بايد په هېواد کې د ډاډمنې سولې لپاره هر اړخيز کار وشي، هغه کسان چې نن په مختلفو شکلونو د سولې مخالفت کوي، اکثره يې د همدې لنډمهالي ډالري دورې پيداوار دي او يوازې خپل ژوند او خپل شته ورته ارزښت لري، بايد له کليدي پوستونو لرې شي.

د دولت وسلهوال مخالفين بايد پر دې وپوهېږي چې له سولې پرته بله لاره نه شته او نه هم بهرنۍ قواوې تر هغو له افغانستان څخه وځي، تر څو افغانان په خپلو کې سره يو نه شي، ګاونډي هېوادونه دلته خپلې موخې لري او يوازې په افغانستان کې جګړه غواړي او پر دې باور نه دي چې دلته دې هغه يا دغه برلاسی شي، بلکې د جګړې او ګډوډيو اوږدول د هغوی هدف دی، ترڅو زمونږ هېواد او هېوادوال په هرڅه کې دوی ته اړ وي، خوراکي امنيت يې د ګاونډيانو په لاس کې وي او په امنيتي حالت يې غربيان او ګاونډيان برلاسي وي، نو کله چې وغواړي د ګواښوونو او بنديزونو له لارې پر افغانانو فشار راولي تر څو د دوی غوښتنو ته غاړه کېږدي، نو تر څو چې مونږ سوله او خواړه و نه لرو او د دې دوو اړينو غوښتنو لپاره په جدي توګه کار ونه کړو، تر هغو به هم غرب پر مونږ برلاسی وي، هم به ګاونډيان پر مونږ لوبې کوي او مونږ تر اوږدې مودې د نورو هېوادونو درويزه کوو.

خواله

عبدالفتاح جواد

د شوروي خلاف پاڅون

ملي او اسلامي جهاد ؤ

د کمونيزم او شوروي يرغلګرو پر وړاندې مقاومت او جهاد ملي ؤ، د ټولو ولايتونو، قومونو او سيمو خلک پکې شريک وو، دغه جهاد خالص د دين، ناموس، خپلواکۍ او ژوند نه په دفاع کې پيل شوی ؤ، پيل يې هم له تبرګي او زړو وسلو نه شوی ؤ، چې وار له مخه په کورونو کې له خلکو سره موجودې وي.

دغه جهاد ته د امريکا په ديکته جګړه ويل، يا نا خبري او ناپوهې ده او يا هم عقده او کينه!

امريکا چې کله وپوهيدله چې افغان ولس د دې توان لري چې د شوروي پر وړاندې ودريږي او نړۍ له هغه خطر نه وژغوري چې د شوروي په بڼه يې پر وړاندې ګواښ جوړ کړی ؤ، نو بيا يې مرستې پيل کړې او سياسي او نظامي ملاتړ يې وکړ.

د جهاد پر مهال د مجاهدينو او مقاومت په ليکو کې د امريکا خلاف هومره کرکه موجوده وه، څومره چې د شورويانو پر وړاندې وه، لاشرقية و لاغربية ناره به د هرې غونډې او لاريون نه پورته کيدله، د امريکا د لوړ پوړو چارواکو سره ليدنه هم د چا په زړه نه اواريده، ستر مجاهد مولوي محمد يونس خالص خو د خپل اسلامي او افغاني غيرت له مخې د امريکا ولسمشر ريګن ته د مسلمانيدو هم وويل.

د شوروي پر خلاف جهاد هماغومره سپيڅلی او افغاني وو، کوم چې د انګليس پر خلاف ؤ، د خپلواکۍ په پار پيل شوی او دينې انګيزه يې درلوده.

خو زمونږ بدمرغي دا وه چې مشران مو له کافي سياسي پوځوالي او وړتيا نه برخمن نه وو، يو لامل يې دا وو چې په طبيعي سير سره دغه ستيج ته رانغلل، بلکې پښتو او بحران سرته يوړل، بل دا چې د قضيې د ستر والي او ژوروالي سره په پرتله کې دوی کشران وو، په هغه حد کې نه وو چې دومره ستره قضيه -چې نړيوال پکې تر مونږ زيات ګرم او دخيل شول، مديريت او رهبري کړي.

دوی د ظاهرخان او داودخان د وخت ملي او مطرحو شخصيتونو ته هم لاره ورنه کړه، چې ملي جذبه يې درلوده او د نيک نيتۍ له مخې يې په مقاومت کې له اول سره برخه اخيستل غوښتل، مشرانو او تنظيمونو له غرب سره په دوستۍ تورن کړل او بيا يې پسې واخيستل، خو وروسته دوی په خپله په هماغه دوستۍ او انډيوالۍ کې دومره وړاندې ولاړل چې پايله يې افغانستان ته د غربي قواوو راتګ شو.

د جهاد خط ته د سيمې او نړۍ استخبارات هم ننوتل او هغوی يوازې او يوازې خپلې ګټې تعقيبولې، کله چې شوروي کمزوری شو او د جګړې نه د تيښتې تابيا يې نيوله، نړيوالو او سيمه‌ييزو استخباراتو د افغان ولس له منګولو د جهاد د ويستلو او د خپلو اهدافو په محور څرخولو هڅه تيزه کړه، دوی وتوانيدل چې تنظيمونه داسې سره چاړه او غوښه کړي چې په داخلي دښمنيو او د قدرت پرسر سيالۍ کې د ملت هيلې او غوښتنې هبرې کړي.

د جهاد يوه موخه ولس لاس ته راوړه او هغه د هيواد آزادي وه، نو نه يوازې افغانستان، بلکې نيمه نړۍ يې آزاده کړه او ان د برلين ديوال يې هم ونړاوه، خو په دويم هدف کې -چې د يو سالم اسلامي نظام ؤ برلاسي ؤ- پاتې راغلل او هغه هم د دوو علتونو له مخې، چې يو يې بهرنۍ مداخلې وې او بل يې د کور دننه هيڅ ډول وړتيا نه درلودل وو، دغه هدف ته کار نه ؤ شوی، بلکې يوازې هيله او شعارونه وو چې مونږ زمزمه کول.

په ملي جذبه او روحيه پيل شوي ملي او سرتاسري مقاومت باندې بې باوره کيدل، ستره خطا او اشتباه ده، دا زمونږ ستر او اصيل ملت ته سپکاوی دی.

امريکايان پيسې لري او هوښيار هم دي، کتابونه ليکي او دروغ پکې وايي، خو افسوس په مسلمانانو او مجاهدينو، چې د خپل سپيڅلي جهاد تاريخ او لاسته راوړنې يې د ځينو د غلطيو له مخې ورځ تر بلې ترخاورو او دوړو لاندې کېږي او دوی يې نه ليکي او نه يې ثبتوي.

سیکولاریزم و اسلام

دکتور فضل الهادی وزین

مدخل:

سیکولاریزم و مسائل مرتبط به آن، یکی از مباحث مطرح در عرصه‌های فکر و سیاست جامعه امروز افغانستان -بخصوص در میان نسل جوان و تحصیل کرده کشور- بشمار می‌رود. وجود و تنوع رسانه‌ها، آزادی‌های بیان و تعبیر، شکل‌گیری احزاب و سازمان‌های سیاسی و نهادها و مؤسسات، دسترسی به منابع معلومات، نتایج و تبعات کشمکش‌های چند دهه اخیر در کشور، تأثر پذیری از اوضاع حاکم بر کشور، تحولات جهانی، تصادم و تقابل سیکولاریزم با ارزشهای دین اسلام و عوامل دیگری ازین قبیل، همه اسبابی اند که به گسترش بحث‌ها و مناقشات پیرامون سیکولاریزم، و اهمیت توجه و پرداختن به آن در میان حلقات فکری و فرهنگی می‌افزایند.

نوشته حاضر کوشش و کاوشی است در مورد ماهیت جریان سیکولار و موقف آن در برأیی اسلام و خطاب آن، به هدف واشکافی موضوع و کمك در شناخت جریان مذکور و باز کردن فضای گفتگوی هدفمند و روشمند میان جریان‌های فکری و سیاسی مطرح در کشور و تبیین مواقف و منطلقات آنها.

سیکولاریزم چیست؟

ما درینجا در صدد ارایه تعریفی جامع و مانع یا تعریف و حدّ منطقی از سیکولاریزم Secularism نیستیم، زیرا تعدد -و حتی تناقض- تعریف‌ها در تبیین پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی یکی از مشکلات مزمن و مطرح در عرصه علوم انسانی و اجتماعی و ادبیات است.

ازینرو بهتر است به بیان مفهوم سیکولاریزم بر مبنای نقاط مشترك موجود در تعریف‌های این اصطلاح یا واژه بپردازیم.

خلاصه مفهوم سیکولاریزم عبارت است از: «توجه و اهتمام به امور دنیا و جدا ساختن یا کنار گزاشتن دین و احکام و ارزشهای آن از امور مربوط به سیاست و حکومت».

به این معنی که دین نباید در امور سیاسی و قضایای مربوط به دولت و حکومت اعم از سیاست، اقتصاد، تعلیم، اجتماع، قضاء و فرهنگ حضور و مداخله داشته باشد.

به تعبیر دیگر، سیکولاریزم به تدین و عدم تدین شخصی مردم و شهروندان یا اتباع یك کشور تا وقتی کار ندارد که دین‌داری آنان از حدود و مرزهای رابطه فردی و یا شخصی با خداوند تجاوز نمی کند و وارد عرصه‌های زندگی سیاسی و اجتماعی مانند: اقتصاد، سیاست، تعلیم، تقنین، قضاء و غیره نمی‌شود، اما اگر دین از دایره و خط رسم شده برای آن از داخل اماکن عبادت مانند: مسجد، کلیسا وغیره بیرون شد، باید در همانجا متوقف شود.

سیکولاریزم و دین:

سیکولاریزم در اروپا به وجود آمد و در گام نخست در تصادم و تقابل با کلیسا -که از نشانی دین بر مردم فرمانروایی و بیداد می‌کرد- قرار گرفت و سرانجام کلیسا را با رهبران آن از سیاست و دولت و حکومت کنار زد و در داخل کلیسا منحصر و مقید کرد.

با گذشت زمان سکولاریزم بحیث یك فکر و اندیشه تطور و توسعه یافت و مانند همه فرآورده‌های تمدن اروپا و غرب به نقاط دیگر دنیا رخنه کرد.

تصادم سیکولاریزم با ادیانی چون مسیحیت، یهودیت، بودیزم، هندویزم وسایر ادیان به استثنای اسلام، بخاطر این زیاد شدید و جدی نبود که ادیان یاد شده بر اساس ماهیت و ساختار، قابلیت تطابق زیاد با سیکولاریزم را داشته و در اساس سر وکار زیاد به زندگی دنیوی مردم مانند: سیاست ، اقتصاد، اجتماع، تعلیم اجتماع وغیره نداشتند.

به تعبیر دیگر ادیان یاد شده داری احکام وارزشهای که در بر گیرنده همه یا بخش بزرگی از زندگی انسان در عرصه‌های یاد شده باشند نبودند، و در اغلب حالات این ادیان عبارت از یك سلسله ارزشهای اخلاقی و وعظ و نصیحت -که بیشتر به فرد وزندگی شخصی وی ارتباط دارند- می‌باشند و قبل از وارد شدن سیکولاریزم به قلمرو نفوذ این ادیان، سر وکاری محکمی با دولت و حکومت و سیاست و اقتصاد و نظام تعلیمی نداشتند، ازینرو سیکولاریزم با یهودیت، هندویزم، بودیزم، جینیزم و غیره شاهد

تصادم و برخورد جدی و شدید نبود.
تصادم سکولاریزم با مسیحیت در حقیقت تصادم با دین مسیحی و ارزشهای آن نه، بلکه تصادم و برخورد با رجال دین مسیحی و رهبران و وابستگان کلیسا بود، که بنام مسیحیت و از نشانی و آدرس کلیسا بر اروپا حکومت می‌کردند، ورنه در کتاب مقدس مسیحیت یعنی انجیل و آموزه‌های آن، احکام زیادی برای تنظیم زندگی انسان وجود ندارد، تا سوال تصادم و برخورد این دین با سکولاریزم به وجود بیاید.

سیکولاریزم و اسلام:

رابطه سکولاریزم با اسلام از رابطه سایر ادیان با سیکولاریزم کاملا مختلف و متفاوت است، زیرا از همان آغاز ورود فکر و اندیشه سیکولاریزم به جهان اسلام در اوایل قرن بیست میلادی، شکل تصادم و برخورد شدید و جدی را گرفت و این کشمکش و تصادم بین اسلام و سکولاریزم هنوز هم با همان شدت و قوت و گاهی بیشتر از سابق جریان دارد.
شاید به گزاف نباشد اگر بگویم که تنها دینی که سکولاریزم با مقاومت جدی آن مواجه شد اسلام است.
این مقاومت و رویارویی که تقریبا از سرنگونی دولت خلافت اسلامی عثمانی‌ها آغاز شد از برخورد فکری و اعتقادی گرفته تا مواجهه فرهنگی و اجتماعی و حتی جنگ و برخورد نظامی ادامه یافت و امروز هم که ما در نیمه دهه دوم قرن بیست و یکم میلادی -یعنی تقریبا یك قرن پس از شروع این تصادم- قرار داریم، با همان قوت و شدت -البته بطور نسبی در مناطق و کشورهای مختلف اسلامی- ادامه دارد.

علت اصلی تصادم سیکولاریزم با اسلام:

علت اساسی برخورد و تصادم سیکولاریزم با اسلام اینست که اسلام مانند ادیان دیگری که ازانها نام بردیم نیست و برای همه عرصه‌های زندگی انسان احکام و نظام دارد ومسلمانان مکلف اند تا احکام و آموزه‌های دین اسلام را در تمام گوشه‌های زندگی بصورت یك کل لایتجزی و غیر قابل تفکیك ، تطبیق و اجراء کنند.

به تعبیر دیگر احکام اسلام و ارزشهای آن باید در زندگی فردی و اجتماعی و در تمام عرصه‌ها بطور یکسان و نه بصورت گزینشی یا انتقائی (اجرای بعضی و ترك بعض دیگر) تطبیق شوند.

یعنی اسلام هم در خانه، هم در مسجد، هم در ریاست جمهوری، هم در پارلمان، هم در بانك، هم در اقتصاد و بازار، هم در مکتب و دانشگاه و پوهنتون وهم در عرصه‌های هنر و ادبیات و فرهنگ قابل اجرا و تطبیق است و نمی شود تا فقط احکام اسلام را در عبادات فردی و مسجد محصور و محدود ساخت.

درست همین نقطه آغاز تصادم اسلام با سیکولاریزم است، زیرا وقتی که سیکولاریزم می‌کوشد تا اسلام را از عرصه مختلف زندگی -که در سطور بالا به آنها اشاره شد- بیرون براند و تا دروازه مسجد و حتی تا محراب و منبر تعقیب کند، اسلام بر اساس بنیاد و ساختار و طبیعت خود مقاومت نشان می‌دهد و با سیکولاریزم می‌ستیزد و از خود به دفاع می‌پردازد و این پرسش پیش می‌آید که یا اسلام و یا سیکولاریزم.

سیکولاریزم از دین گریزی تا دین ستیزی:

نقطه مهم دیگری که باید در موضوع رابطه سایر ادیان بویژه اسلام با سکولاریزم باید طرف توجه باشد اینست، که سیکولاریزم در اروپای غربی و امریکا بیشتر به جدایی دین از دولت و حکومت وسیاست ترکیز داشت، نه بر زدودن کلی دین و ریشه کن کردن آن، یعنی این سکولاریزم بیشتر «دین گریز بود» تا «دین ستیز» که این موقف در برخورد نسبتا نرم و انعطاف پذیر اروپا و بعدها امریکا در برابر دین و اتباع ادیان از جمله مسلمانان در داخل آن کشورها در دادن آزادی‌های دینی نسبی شخصی تبلور یافت و در بسا موارد آزادی‌های دینی فردی مسلمانان در غرب در مقایسه با وضعیت آزادی‌های مذکور در بسیاری از کشورهای اسلامی -مانند ترکیه و تونس- بهتر و خوبتر بود.
اما قضیه در جهان اسلام بر عکس اروپا و موقف آن در داخل اروپا در برابر دین بود.
به این معنی که، سکولاریزم وارد شده به جهان اسلام از همان آغاز تنها «دین گریز» نه، بلکه بشدت «دین ستیز» و همراه با خشونت بود، به این مفهوم که رژیم‌های حاکم سیکولار و زاده و پروده دست استعمار غربی در جهان اسلام ، در اکثر کشورهای مسلمان بخاطر زدودن و ریشه کن کردن اسلام از همان ابتدای کار برچه، تفنگ، تانك، زندان و قتل و کشتار را بمثابه ابزارهای تطبیق و پیاده کردن سیکولاریزم در مقابل ملت‌های خویش -که مسلمان و متدین بودند- بکار گرفتند.
این روند از نخستین سالهای حکومت سیکولار جنرال مصطفی کمال مشهور به اتاترك در سال ۱۹۲٤ میلادی آغاز یافت و تا اکنون (۲۰۱۷میلادی) که جنرال دیگری بنام عبد الفتاح السیسی در مصر با خون و آتش و سر نیزه و برچه حکومت می‌کند ادامه دارد، و در بین آن آغاز و این انجام -البته انجام به معنای دو نقطه تاریخی نه پایان نظام های حاکم سیکولار- اگر تقریبا تاریخ هر کشور اسلامی را از اندونیزیا در جنوب شرق آسیا، تا المغرب و الجزایر و تونس ولیبیا در شمال افریقا و مغرب جهان اسلام، ورق بزنیم همه جا سخن از خونریزی و قتل و زندان و کشتار مردم متدین بخاطرتطبیق سیکولاریزم است!

د افغان کډوالو په تړاو

د ملي يووالي حکومت د تګلارې ارزونه

د ستراتېژيکو او سيمه‌ييزو څېړنو مرکز

دوې اوونۍ وړاندې د افغانستان د کډوالو چارو وزیر سید حسین عالمي بلخي په کابل کې یوه کنفرانس ته وویل، چې د ملي یووالي حکومت له جوړېدو راهیسې هېواد ته دوه میلیونه کډوال راستانه شوي، چې ۷۰ سلنه یې ناراجسټر کډوال وو؛ خو لا هم د نړۍ په بېلابېلو هېوادونو او سیمو کې نږدې ٦ میلیونه افغانان کډوال دي.

دغه راز د کډوالو چارو د وزیر په وینا، شونې وه چې په اروپا کې د کډوالو د بحران پرمهال یوازې له جرمني څخه تقریباً ۸۰ زره افغان کډوال بېرته راستانه کړای شوي وای؛ خو د نومورې په ادعا، دا د ملي یووالي حکومت د تګلارو له کبله وه، چې په ۲۰۱۵ کال کې ۵۸۰ تنه او په ۲۰۱٦ کال کې ۷۵۴ تنه بېرته راستانه کړای شول.

دا چې د افغان کډوالو په تړاو د ملي یووالي حکومت تګلاره څه ډول وه او پر دغه مهال ریښتیا هم څه پېښ شول او د حکومت تګلارې څه نتیجه ورکړه او کنه؟ په دغه تحلیل کې هڅه شوې، دا پوښتنې ځواب شي.

د افغان کډوالو په اړه د ملي وحدت حکومت دریځ

افغان کډوال د افغان ملت یوه مهمه برخه جوړوي، له دغو کډوالو پرته نه یوازې دا چې د افغان ملت جوړښت ناقص دی، بلکې په دغو کډوالو کې ډېری باسواده، کسبیان، سوداګر او نور داسې کسان هم شته، چې د دوی له بیا راستنېدو سره به افغانستان په بېلابېلو برخو کې پیاوړی شي. په همدې تړاو افغان ولسمشر اشرف غني په ۲۰۱۵ کال کې مشرانو جرګې ته په وینا کې په صراحت سره وویل، چې افغان مهاجرین د افغانستان د ملت یوه برخه جوړوي او د مهاجرینو بېرته نه راګرځېدل به افغان ملت ناقص کړي .

ملي وحدت حکومت، له جوړېدو سره هم‌مهاله د کډوالو له ننګونې سره هم مخ شو. دغه ننګونه څو اړخیزه وه: د هېواد دننه له ۱.۲ میلیون څخه زیاته کډوالي؛ له وزیرستان څخه راغلي کډوال؛ په پاکستان او ایران کې د کډوالو نامعلوم راتلونکی او د خراب وضعیت له کبله له دغو هېوادونو څخه د کډوالو بېرته راستنېدنه؛ او اروپا ته د افغان ځوانانو ډله‌ییز تګ. له دې وراخوا، د نوي حکومت د کډوالو چارو وزیر ته بله ننګونه د کډوالو او بیا راستنېدونکو وزارت له اداري فساد څخه پاکول او د نړیوالو بسپنه ورکوونکو مرستې جلبول هم وو؛ ځکه د امریکا متحده ایالاتو په ۲۰۱۵ کال کې له دغه وزارت سره د اداري فساد له کبله خپلې مرستې تم کړې وې.

په ګاونډیو هېوادونو کې د افغان کډوالو په تړاو د حکومت تګلاره

په ۲۰۱۵ کال کې په ګاونډیو هېوادونو کې افغان کډوال له یو شمېر ننګونو سره مخ شول. دغه ننګونې له پاکستان او ایران څخه اجباري ایستنه؛ په پاکستان کې د راجستر شوو افغان کډوالو د کارډونو د مودې ختمېدل او په ایران او پاکستان کې د ناراجسټره افغان کډوالو برخلیک شامل وو.

په پیل کې له پاکستان څخه د افغان کډوالو د اجباري ایستلو د خبرونو له کبله د افغانستان اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله رسنیو ته وویل، چې په پاکستان کې به د افغان کډوالو په اړه ډېر ژر تصمیم ونیول شي او په دې موخه به یو پلاوی جوړ او پاکستان ته به د خبرو اترو لپاره ولېږل شي .

د کډوالو چارو وزیر سید حسین عالمي بلخي هم په یوه مرکه کې د افغان کډوالو بېرته راستنېدل د حکومت لومړیتوب وبالله خو ویې ویل: «د افغانستان د حکومت هیله دا ده، چې د پاکستان حکومت د افغان کډوالو اجباري ایستل ودروي او د دغو کډوالو راستنېدل په تدریجي ډول او داسې وشي، چې د افغانستان دولت هم د هغوی منلو او آبرومندانه ځای پر ځای کولو ته چمتووالی ولري.»

د کډوالو چارو وزیر پاکستان او ایران ته سفرونه وکړل او له دواړو سفرونو وروسته شونې شوه، چې د ناراجسټره افغانانو قضیه حل شي. په دواړو ګاونډیو هېوادونو کې لوړ پوړو چارواکو ژمنه وکړه، چې په دغو هېوادونو کې به ناراجسټره افغان کډوال راجستر کړي او

د کډوالو اجباري ایستل به بند کړي. د دې ترڅنګ په پاکستان کې د راجستر شویو افغان کډوالو د اوسېدو نېټې د دوو کلونو غځېدلو په اړه موافقه وشوه.

خو د افغان کډوالو راستنیدنې له افغان-پاک اړیکو سره ژور تړاو درلود. په ۲۰۱۵ او ۲۰۱۶ کلونو کې دغه اړیکې ډېرې زیاتې ترینګلې وې، همدا لامل و، چې له پاکستان څخه د افغان کډوالو راستنېدنه زیاته وه، او دغه مهال په پاکستان کې ناراجستر افغان کډوال هم له ژمنې سره سم راجستر نه کړای شول او نه هم د راجستر شوو افغان کډوالو د کاردونو موده وغځول شوه.

په اروپا کې د افغان کډوالو په اړه د حکومت تګلاره

د کډوالۍ د نړیوال سازمان د ارقامو له مخې، د ۲۰۱۵م د جنورۍ له میاشتې د ۲۰۱۶م د جنورۍ تر ۲۷مې نېټې پورې تقریباً ۱.۱۰۳۴۹۶ ملیون کسان اروپا ته په غیر قانوني ډول تللي وو. په دغو کډوالو کې تر ټولو زیاته شمېره د سوریې او بیا د افغانانو وه . په ۲۰۱۵ کال کې د سوریې، افغانستان، عراق، شمالي او منځنۍ افریقا هېوادونو کې د ناامنیو له کبله ډېرې خلک د اروپا په لور روان شول، چې دغه وضعیت بیا په اروپا کې د «کډوالۍ بحران» رامنځته کړ. له همدې ځایه ده، چې ډېرې اروپایي هېوادونه له خپلو هېوادونو د هغو کډوالو ببرته ستنېدو په اړه هڅې پیل کړې، چې هلته د اقتصادي موخو لپاره تللي وو.

ځینې اروپایي هېوادونه لکه جرمني او نور بیا له افغانستانه تللي کډوال تر ډېره د اقتصادي کډوالو په توګه پېژني او له همدې کبله تېر کال د جرمنۍ لومړۍ وزیرې انګیلا مېرکل وویل، چې دوی له افغان حکومت سره د هغو افغان کډوالو د ببرته ستنولو په اړه خبرې پیل کړې، چې په جرمني کې یې پناه‌غوښتنه رد شوې ده .

د جرمني د کورنیو چارو وزیر تامس دیمیریز هم کابل ته په یوه رسمي سفر راغی. د نوموړي په وینا، له افغان لوري سره توافق ته رسېدلی، چې افغان حکومت به هغه کډوال چې پناه‌غوښتنه یې رد شوې، ببرته خپل هېواد ته ستانه کړي. د دې ترڅنګ نومورې وویل، چې افغان کډوال د «مهاجر» تر عنوان لاندې هغه هېواد ته نه شي ورتللی؛ ځکه په افغانستان کې حالات په نسبي ډول ښه دي او خوندي ځایونه شته دي؛ خو په بل اړخ کې د افغانستان د کډوالو چارو وزیر په یوه مرکه کې وویل: «تل مو په کوربه هېوادونو غږ کړی، چې د افغانستان حالات په نظر کې ونیسي او د افغان کډوالو په اړه د دوی د شخصي کېسونو پر بنسټ پرېکړه وکړي. مونږ له هېڅ هېواد سره داسې کوم ټرون نه دی لاسلیک کړی، چې په زوره د کډوالو د ببرته ستنېدو په اړه وي. یوازې هغه چې په خپله خوښه هېواد ته ستنېدل وغواړي، زمونږ تر څارنې لاندې دي.»

د کډوالو او ببرته راستنېدونکو چارو وزیر اروپا ته د تللو افغان کډوالو په اړه خپل دریځ داسې روښانه کړ، چې دوی به هېڅمهال هم له یوه هېواد سره داسې ټرون لاسلیک نه کړي، چې په زوره د کډوالو ستنول پکې شامل وي او د لاندې پنځو کټګوریو کډوال به ببرته ونه منې: لومړی؛ هغه کسان چې له ۱۸ کلونو یې عمر کم وي. دویم؛ معیوبین وي. دریم؛ بې‌سرپرسته کورنۍ وي. څلورم؛ هغه کورنۍ چې سرپرست یې مېرمنه وي. پنځم؛ هغه کورنۍ چې سرپرست یې په کوربه هېواد کې قبولي ترلاسه کړې وي .

همدا راز له اروپا څخه د کډوالو له راتګ وروسته او د پارلمان په یوه استجوابیه غونډه کې د افغانستان د بهرنیو چارو وزیر په اروپا کې د افغان کډوالو په اړه وویل، اروپایي هېوادونو ته یې ځرګنده کړې، چې له اروپا څخه په اجباري ډول ستنېدونکي افغان کډوال نه منې.

پایله

که چېرې په تېرو څو کلونو کې د کډوالۍ په اړه د حکومتي تګلارې ارزونه وکړو، نو له یوې خوا د کډوالو وزیر خپلې یو شمېر ژمنې بشپړې کړې، لکه د کډوالو چارو وزارت پنځه کلن ستراتېژیک پلان جوړول او په یو شمېر نورو قضیو کې یې له ګاونډیانو څخه موافقې هم ترلاسه کړې او عملي چارې یې پیل شوې. د ببلګې په توګه، په ایران او پاکستان کې د ناراجسټره افغان کډوالو راجسټرول او په پاکستان کې د راجستر شوو افغان کډوالو د کاردونو د مودې غځول. په پاکستان کې د ناراجسټره افغان کډوالو راجسټرول د موافقې له مخې باید د ۲۰۱۵ کال له جولای څخه د ۲۰۱۶ کال تر جنورۍ پورې راجستر شوي وای خو دا پروسه ډېره وروسته پیل شوه او لا هم پای ته نه ده رسېدلې. په ټولیز ډول، په ګاونډیو هېوادونو کې د افغان کډوالو په اړه د حکومت په دې تګلاره نیوکې هم موجودې وې او دا یې بنسټیز حل نه بلل کېده.

په بل پلو کې د ځینو کډوالو په اړه د حکومت تګلاره بیا همغږې نه وه. د ببلګې په ډول اشرف غني په خپله یوه مرکه کې اروپا ته د تلونکو افغانانو په اړه وویل، چې له دوی سره هېڅ خواخوږي نه لري. خو په بل اړخ کې له دې وړاندې د کډوالو او ببرته راستنېدونکو چارو وزیر اروپا ته د تلونکو افغان کډوالو په اړه بېل دریځ درلود. په ځانګړې توګه له اروپایي هېوادونو د اجباري ایستلو په تړاو یې د پنځو کټګوریو کډوالو د نه منلو پالیسي وړاندې کړه. له همدې کبله، د افغانستان د پارلمان یو شمېر غړو د حکومت په همدغې ناهمغږې تګلارې نیوکه وکړه، چې په ۲۰۱۵م او ۲۰۱۶م کې یې اروپایي هېوادونو ته لاره هواره کړه، څو له افغان کډوالو سره تبعیضي چلند وکړي.

له دې وراخوا، هېواد ته راستانه شوي افغان کډوال او کورني بې‌ځایه شوي یوازې د هغوی خپلو هڅو او د بهرنیو موسساتو مرستو ته پرېښودل شوي دي.

habibi@eslahonline.net

گلگشت‌های آزادی

نکته‌ای زیبا و ارزشمند

الله جل جلاله فرموده است:

»أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ«

آنها کسانی هستند که الله هدایتشان کرده است؛ پس به روش آنان اقتدا کن (سوره الانعام آیه‌ی ۹۰)

فرمود: بِهُداهم، یعنی به روش و منهجشان.

و نفرمود: بِهُم، یعنی به آنان.

چراکه اعتبار به روش است نه به افراد و اشخاص.

لذا هرگز نسبت به دعوت‌گران و اصلاح‌گرانی که از حق دور شده‌اند، تعصب نداشته باشید؛ زیرا حق به زیادی و فراوانی افراد نیست، بلکه حق آنست که موافق کتاب و سنت باشد.

چرا پیروزی به تاخیر می افتد؟

قاصد امام عمر بن خطاب رضی الله عنه از یکی از غزوات برگشت و ایشان را نوید پیروزی داد..

امیر مؤمنان از او پرسید: جنگ و قتال کی آغاز شد؟

گفت: پیش از صبح

فرمود: پیروزی چه زمانی به دست آمد؟

گفت: پیش از مغرب

پس سرورمان عمر به گریه افتاد تا جایی که ریش مبارکش تر شد..

قاصد گفت: ای امیر مؤمنان، من شما را به پیروزی نوید می دهم اما شما گریه می کنید؟!

حضرت عمر فرمود: به الله سوگند که باطل در طول این مدت نمی تواند در برابر حق پایداری کند مگر بخاطر گناهی که من یا شما مرتکب شده ایم..

و نیز افزود: ما امتی هستیم که بواسطه نفرات و تجهیزات پیروز نمی شویم، بلکه بواسطه اندک بودن گناهمان و بسیار بودن گناهان دشمنان به پیروزی می‌رسیم، چنانکه اگر گناهان ما و آنها مساوی باشد آنها بواسطه نفرات و تجهیزات بر ما پیروز می‌شوند.

په قرآن سره دعا!

که نیک عمله او صالح اولاد غواړي نو دا دعا کوه:

رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

* کـه دا ویـره درسره وي چـې زړه بـه مـی گمـراه شي، نـو دا دعـا وایـه:

رَبَّنَـا لَا تُـزِغْ قُلُوبَنَـا بَعْـدَ إِذْ هَدَيْتَنَـا وَهَـبْ لَنَـا مِـنْ لَدُنْـكَ رَحْمَةً إِنَّـكَ أَنْـتَ الْوَهَّاب

* کـه کـوم غـټ مشـکل او مصیبـت کـې گیـر یـې، نـو دا دعـا وایه:

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

* کـه غـواړي چـې تـه او اولاد دې لمونـځ گـذاره وي، نـو دا دعا وایه:

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

* کـه غـواړي چـې کورنـی او اولاد دې نیـکان وي، نـو دا دعـا کوه:

رَبَّنَـا هَـبْ لَنَا مِـنْ أَزْوَاجِنَـا وَذُرِّيَّاتِنَا قُـرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَـا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

* چې شیطان در نه لرې وي نو دا دعا وایه:

رَبِّ أَعُـوذُ بِـكَ مِـنْ هَمَـزَاتِ الشَّـيَاطِينِ وَأَعُـوذُ بِـكَ ربِّ أَنْ يَحْـضُرُونِ

* د نیک عمل د قبلېدلو لپاره دا دعا کوه:

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

* چې ناروغ شوې، دا دعا وایه:

رَبِّ اَنِّیْ مَسَّنِیَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِیْن

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

ومعلوماتي

پر خپل حالت شکر وباسه!

وايي، چې يو سوداګر يو باغ درلود، چې ډېرې ښکلې مېوې او ګلان پکې موجود وو، سوداګر چېرته په سفر لاړ او چې ببرته راغی باغ يې وچ شوی ؤ، د باغ په لور لاړ لومړی د صبر ونې ته ورغی او پوښتنه يې ترې و کړه، چې ولې وچه شوې يې؟ هغې وويل: ځکه چې مڼې ته مې کتل او ويل مې هېڅکله هم داسې مېوه نه شم ورکولی، د مڼې ونې په لور لاړ له هغې نه يې پوښتنه وکړه، هغې ورته وويل، چې ما ګلاب ته کتل، چې ته خو په ژوند کې هم داسې ښکلي او خوږ بويه ګلان نه شې زرغون کولی، حالت مې ورځ تر بلې خراب شو، ګلاب ته يې وويل: ته ولې وچ شوې؟ هغه وويل: ما د صبر ونې ته کتل، چې ټول کال شنه او تازه وي او زما يو خاص وخت وي هغې ته په کتو مې ژوند تباه شو! د باغ په څنګ کې يې يو ګل ولید، چې ډېر تازه ؤ، له هغه يې پوښتنه وکړه، چې ته ولې داسې تازه يې؟ هغه وويل: زه هم لومړی د دې نورو په مرض اخته وم، خو بيا مې فکر وکړ، چې باغوان زه دلته کرلی يم خامخا ورته ډېر اهميت لرم، کنه نو نور ډېر بوټي هم شته، او دې ته مې کتل چې الله تعالی زه ديو مقصد لپاره پيدا کړی يم او پر خپل حل او خپل ځای بايد شکر وکړم او خپله خوشحالي مې کوله.

ځکه نو هر انسان هم الله تعالی د خپل خاص اهميت له مخې پيدا کړی دی او هيڅکله هم بايد د نورو په ليدو کينه ونه کړي، کنه نو ژوند به يې تباه شي.

انسان سالم!

«انسان سالم»

کینه نمی ورزد،

دوست می‌دارد،

خجالت نمی‌کشد،

خود را باور دارد،

خشمگین نمی‌شود و مهربان است...

«انسان سالم»

حریص نمی باشد،

همه چیز را کافی می‌داند،

حسد نمی ورزد و خود را لایق می داند...

«انسان سالم»

نیازی به رقص و پایکوبی و تظاهر به خوشی ندارد، زیرا شادکامی را در درون خویش می‌جوید و می یابد...

«انسان سالم»

برای بزرگداشت خود احتیاج به تحقیر دیگران ندارد، زیرا خوب می داند که هر انسان تحفه الهی است...

«انسان سالم»

دوست خواهد داشت و مهر خواهد ورزید...

د ناروغ پوشتنه وکړئ!

که چېرې يو مسلمان د بل ناروغ مسلمان د سهار پر مهال پوښتنه وکړي، تر مانښامه پورې اويازره ملايکې دده لپاره دعا کوي او که چېرې د مانښام په وخت يې پوښتنه وکړي په دې صورت کې ترسهاره پورې اويازره ملايکې ده ته دعاکوي (رواه الحاکم)

حزب التحریر دیدگاه‌ها و روش دعوت

مشکلات حزب التحریر

(قسمت پایانی)

عزیز احمد حنیف

این یک واقعیت مسلم است که هر جنبش و حرکت دینی و غیر دینی، در کنار خوبی‌هایی که دارد، دارای یک‌سلسله مشکلات نیز است؛ به‌ویژه جنبش‌هایی که مانند حزب التحریر دارای تشکیلات جهانی اند و به فعالیت‌های سیاسی-دینی در کشورهای مختلف می‌پردازند و با تبارها، زبان‌ها و فرهنگ‌های گونه‌گون مواجه اند، به‌گونه‌ی طبیعی، به‌چالش‌ها و پرسش‌هایی بر می‌خورند که پاسخ آن خیلی دشوار می‌نماید.

با درنظرداشت قاعده فوق، حزب التحریر به عنوان یگانه و بزرگترین سازمان سیاسی-دینی در سطح جهان اسلام، باوجود نیم قرن فعالیت و تجربه، گیر و دار و کشمکش با اندیشه‌ها و فرهنگ‌های متنوع، هنوز به پرسش‌هایی از منظر فقهی و سیاسی، نتوانسته است پاسخ لازم و قناعت بخش ارائه نماید.

شکی نیست که به‌دیدگاه‌های فقهی این جنبش مانند اندیشه‌های فقهی معاصر دیگر باید احترام گذاشت و هم‌چنان به‌ساختارهای تشکیلاتی و اهداف و برنامه‌های سیاسی آن که با یک‌رویکرد مجتهدانه از خلال سیرت پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه وسلم و تاریخ اسلام تدوین گردیده است، به دیده‌ی قدر باید نگریست، اما برخی دیدگاه‌های ویژه‌یی در طرز نگرش سیاسی و شیوه‌ی فعالیت حزب التحریر به‌نظر می‌رسد که قابل دقت و تأمل است.

نقطه‌ی دیگری که در اینجا لازم به‌تذکر پنداشته می‌شود، یک‌سلسله دیدگاه‌های فقهی‌ای را مانند: جواز مشاهده تصاویر عریان، مشروعیت مصافحه یا دست‌دادن زن و مرد نامحرم به‌همدیگر و بوسیدن زنان نامحرم به‌شهوت و بدون شهوت، زندانی نمودن شخصی که با محارم عقد نکاح می‌بندد، ساقط شدن وجوب نماز از فضانورد، سقوط نماز و روزه در قطب شمال و قطب جنوب، جواز استفاده از هرنوع لباس برای زن مسلمان، عضویت غیر مسلمان و زنان در مجلس شورا، دادن جزیه از سوی دولت اسلامی به دولت غیر مسلمان، حرمت استفاده از سرگین حیوانات و پرنده‌گان برای کودکاری زمین و آتش آن در طبخ طعام، و پاره‌یی مسایل دیگر، از قضایای فقهی‌ای است که بیشتر آن در کتاب‌های شیخ تقی الدین نبهانی مؤسس این حزب دیده می‌شود اما موقف حزب نیست.

برخی اعضای حزب التحریر بدین باور است که مسایل فقهی‌ای را که شیخ نبهانی در عصر و زمان خویش فتوا داده است، شاید به‌همان عصر و زمان سازگاری داشته باشد و یا هم مانند سایر علما در اجتهاد خویش به‌صواب نرسیده است؛ نظریات شیخ، در حد یک اجتهاد فقهی است و مانند مجتهدان دیگر، امکان صواب و خطا را دارد؛ مهم این است که چرخه‌ی اجتهاد فقهی همواره با زمان و مکان باید حرکت کند.

اگر ما می‌خواهیم دیدگاه‌های فقهی حزب التحریر را در عصر حاضر بررسی کنیم، باید به دیدگاه‌های شیخ عطاء بن خلیل ابوالرشته سومین رهبر و مرشد برحال این حزب نگاه کنیم و بر مبنای آن قضاوت کنیم؛ خیلی از نظریات فقهی‌ای که به حزب التحریر نسبت داده شده است، شیخ ابوالرشته در حالی که به صدها پرسش فقهی در روشنی پاسخ گفته است، به آن باور ندارد.

یکی دیگر از نقاطی که درخور توجه پنداشته می‌شود: خیلی از نویسنده‌گانی که در باب حزب التحریر کتاب یا مقاله‌ای نوشته اند، به‌ویژه پیروان اندیشه‌ی سلفیت معاصر، بادرنظرداشت تشکیلات سری این حزب و عدم دسترسی به‌منابع اصلی آن، نتوانسته‌اند ریشه‌های فکری، و روش فکری-سیاسی حزب التحریر را دقیق شناسایی کنند و در مورد آن عادلانه و بی‌طرفانه، با رعایت قواعد پژوهش‌های علمی، قضاوت نمایند.

از آن‌جایی که نویسنده نیز عضویت این حزب را ندارم و از منابع و ریشه‌های فکری آن، به‌گونه‌ی لازم، آگاهی درست و دقیق ندارم، نظریات بنده نیز در زمینه شاید، نقض و خلاهایی را داشته باشد؛ اما تلاش صورت گرفته است تا از راه به‌دست آوردن کتاب‌ها و مقالاتی که از سوی موافقان و مخالفان حزب نوشته شده است، در حد توان، با رعایت اصل بی‌طرفی، مشکلات این جنبش سیاسی-اسلامی معاصر را خدمت خواننده‌گان روی نقاط ذیل خلاصه و پیشکش نمایم:

یکم: عدم حجت‌بودن خبر واحد در باب عقاید

حزب التحریر بدین باور است که اخبار آحاد در مسایل عقیدتی، افاده علم قطعی را نمی‌کند؛ به باور شیخ، احادیث وارده در باب عذاب قبر با وجود آن‌که در صحیح بخاری و صحیح مسلم نقل گردیده و به‌لحاظ فنی در صحت و صدق آنها تردیدی وجود ندارد، اما افاده جزم و یقین برای اثبات عذاب قبر که یکی از مسایل غیبی مربوط به عقیده بوده، از روشنی دلایل ظنی، حرام است. (۵۸/٤).

همان‌طور، نزول عیسی علیه السلام، ظهور مهدی و خروج دجال و هم‌چنان معراج پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم به آسمان‌ها از مسایلی اند که بر بنیاد اندیشه‌ی فقهی حزب التحریر، در صحت احادیث وارده و تصدیق آنها تردیدی وجود ندارد اما اعتقاد جازم بر آنها حرام است.

این در حالی است که امام شافعی بیشتر از سی دلیل بر حجت بودن خبر واحد در عقاید و احکام آورده است و جمهور علمای اهل سنت به شمول ائمه مذاهب چهارگانه، امام ابن تیمیه و اکثریت قاطع علمای پیشین بدین باور اند: در صورتی که خبر واحد از سوی امت بر اساس پذیرش و عمل استوار باشد، موجب عمل است. (۲ج۱۳ص۳۵۱).

با در نظرداشت این‌که احادیث عذاب قبر و هم‌چنان خروج دجال، ظهور مهدی، معراج پیامبر اعظم صلی الله علیه وسلم و نزول حضرت عیسی علیه السلام، هریکی از طریق ده‌ها صحابی روایت شده است و تمام امت به استثنای برخی متکلمین، بر هریکی از موضوعات فوق، اتفاق نظر دارند، نوعی تواتر و اجماع در آن دیده می‌شود.

شیخ تقی الدین نبهانی در حالی‌که از یک‌طرف استناد به خبر واحد در باب عقاید را نمی‌پذیرد از جانب دیگر دیده می‌شود که در پاره‌ای مسایل عقیدتی که دیدگاه‌های سیاسی حزب را شکل می‌دهد، استدلال می‌نماید، مانند: حدیث «کسی‌که بمیرد و بیعت با امیر مسلمان نداشته باشد، به‌مرگ جاهلی مرده است» و هم‌چنان «ما لایتم الواجب الا به فهو واجب». این‌جا یک‌نوع تناقض و دوگانگی در دیدگاه ایشان به‌ملاحظه می‌رسد.

دوم: مشروعیت جهاد زیر پرچم کفر

یکی از دیدگاه‌های حزب التحریر این است که جهاد بالای مسلمانان تحت قیادت حاکم فرض است؛ بدون درنظرداشت این‌که حاکم نیکوکار باشد یا فاسق و فاجر، به اسلام حکم کند یا بر قوانین کفری، به‌مسلمانان اخلاص داشته باشد و بر اساس رأی آنان تصمیم بگیرد یا مزدور دولت کافر باشد؛ این در صورتی است که یک دولت کفری در برابر دولت کفری دیگر بجنگد و برنامه‌ی آنها سرکوبی و قتل مسلمانان نباشد. اما در صورتی‌که مسلمانان هدف گرفته شود، در آن‌صورت جنگیدن زیر پرچم کفر در برابر مسلمانان حرام است؛ برای اثبات این مدعا به یک‌سلسله آیات و احادیث استدلال می‌نماید که به‌طور مطلق در باب فرضیت و جاودانگی جهاد وارد شده است. (٦٣/٤).

سؤالی‌که در اینجا متوجه حزب است این‌که شما بدین باور هستید، در صورتی‌که جنگ متوجه مسلمانان باشد حرام است، آیا کفاری‌که در جانب مقابل قرار دارد، جنگ آنها تنها متوجه کفار است یا مسلمانانی که در صف جانب مقابل و زیر پرچم کفار این‌طرف، می‌جنگند؟ طبیعی است که در این‌سوی خط، هم مسلمان کشته می‌شود و هم کافر؛ پس جهاد زیر پرچم کفار در این‌جا معنایی ندارد.

دراین‌جا این پرسش مطرح می‌شود که در صورت درگیری روسیه و آمریکا آیا جواز دارد که مسلمانان تحت قیادت حکام مزدور و فاسق، زیر پرچم روس‌ها بجنگند؟ البته موضوع ائتلاف‌های نظامی بر مبنای منافع مشترک با حفظ استقلالیت سیاسی، بحث دیگری است.

در پیوند به‌مدعای فوق گفته می‌شود که آیات و احادیثی‌که به‌گونه‌ی مطلق در باب جهاد نقل گردیده است، با آیات و احادیث دیگری با کلمه «فی سبیل الله» و با مفهوم حاکمیت سیاسی اسلام و اعلای کلمه الله، مقید گردیده است و هدف جهاد، اصلاح جوامع بشری از انواع فساد، اقامه نظام عدل الهی، تنفیذ شریعت اسلامی، استقلالیت سیاسی مسلمانان، دفاع و پاسداری از سرزمین‌های اسلامی و ارزش‌های دینی و غیره است که با قیادت سالم، عقیده‌ی نیرومند، اتحاد و همبستگی ایمانی و ایثار و فداکاری خالصانه به‌خاطر خداوند متعال، صورت می‌گیرد.

سوم: عدم توجه لازم به‌تربیت روحی افراد

حزب التحریر در روند تربیتی و آموزشی افراد بیشتر بر جنبه‌ی فکری تمرکز نموده و تلاش می‌ورزد قناعت افراد را برای احیای مجدد خلافت اسلامی از راه پیشکش نمودن دلایل عقلانی و عاطفی فراهم سازد.

حزب بدین باور است که مهم‌ترین دلیل عقب‌افتادگی مسلمانان از کاروان سیاست و تمدن معاصر، ضعف فکری افراد و عدم آگاهی از سیرت سیاسی پیامبر اعظم صلی الله علیه وسلم، گسترش اسلام در عصر صحابه، گیر و دارهای پس از آن تا امروز به‌ویژه جنگ‌های صلیبی و از دست رفتن برخی سرزمین‌ها از دست مسلمانان و اخیراً فروپاشی امپراتوری ترکان عثمانی در سال ۱۹۲٤ میلادی پنداشته می‌شود.

بر بنیاد اندیشه‌ی حزب، وقتی سطح آگاهی افراد جامعه نسبت به‌تاریخ، هویت و شوکت سیاسی و تاریخی اسلام و مسلمانان بالا رفت به انقلاب فکری و سپس به انقلاب سیاسی و گرفتن قدرت می‌انجامد.

افرادی‌که به‌حلقات تربیتی حزب می‌پیوندند و سطح آگاهی شان در قضایای سیاسی نسبت به‌سایر افراد بالاتر می‌رود، کوشش می‌کنند از طریق مباحثات و ارائه دلایل عقلانی، دیگران را به صف خود بکشانند؛ این بحث‌ها گاهی به جدال و لجاجت و توهین و تحقیرهای زبانی می‌انجامد که خلاف اصول دعوت اسلامی پنداشته می‌شود.

اگر در روند تربیتی حزب به‌جنبه‌های تربیت معنوی و روانی افراد توجه گردد و بر نقش و تأثیرگذاری فضایل اخلاقی و عقیدتی در ساختار شخصیت اسلامی به‌ویژه جوانان توجه گردد، توازن میان جنبه‌های عاطفی و عقلانی در نهاد فرد برقرار گردیده و طرز برخورد افراد وابسته به این حزب را اصلاح می‌نماید.

شیخ تقی الدین نبهانی رح با درک معضله فوق، در آخرین روزهای زندگی‌اش از طریق نوشتن منشور مفصلی به نقد درونی حزب پرداخته و بر جوانب تربیتی افراد مانند پابندی به نمازهای پنج‌گانه، روزه‌های نفلی، نماز تهجد، ذکر و تسبیح و تلاوت قرآن‌کریم تأکید ورزید و اخیراً بادرک همین نیازمندی کتاب «من مقومات النفسیة الاسلامیة» یا مبانی تربیت دینی از سوی رهبری این جنبش تهیه و به‌زبان‌های مختلف ترجمه شده و شامل نصاب آموزشی حزب التحریر گردیده است.

انگیزه‌ی عقل‌گرایی در میان افراد وابسته به‌حزب باعث گردیده است که به تمام جنبش‌های اسلامی دیگر به ویژه متصوفین و جماعت تبلیغ که بیشتر بر فضایل اخلاقی تأکید می‌ورزند و به سیاست تمایل ندارند، با نگاهی بدبینانه ببینند و آنها را از خط فکری اسلام در بعد سیاسی، منحرف بخوانند.

رویکرد عقلانی حزب التحریر در مسیر سیاسی‌اش باعث گردیده است که از سوی برخی مراجع فقهی سلفیت معاصر، فتاوای تندی نسبت به این حزب صادر گردد و روش دعوتی آن در تناقض با ثوابت شریعت اسلامی دانسته شود.

حزب التحریر با وجودی‌که نسبت به‌خیلی از حرکت‌های اسلامی معاصر دیگر به عقل‌گرایی به‌خصوص در بُعد سیاسی باور دارد اما طرز برخورد و موقف آن در برابر دموکراسی، انتخابات، حقوق بشر و مسایل دیگری از این دست که تا حدی با دیدگاه‌های فقهی در چوکات شریعت اسلامی می‌توانند سازگاری داشته باشند، خیلی تُند بوده و همه را تکفیر می‌نماید.

چهارم: رسیدن به‌خلافت از طریق نُصر ت خو ا ستن

یکی از مشکلات حزب التحریر این است که رسیدن به‌قدرت را از طریق طلب نصرت یا کمک خواستن باور دارد و فکر می‌کند که برای رسیدن به‌قدرت در کشورهای اسلامی، نیاز نیست که نقشه‌های پنجاه‌ساله و صدساله کشیده شود؛ همان‌طوری‌که رسول الله صلی الله علیه وسلم توانست در خلال سیزده‌سال، نخستین هسته‌ی حاکمیت سیاسی اسلام را در مدینه بگذارد، در شرایط کنونی نیز ممکن است که مشابه به آن، یک مدت زمان مشخصی برای رسیدن به حاکمیت سیاسی اسلام تعیین گردد.

موضوع طلب نصرت از اشخاص، سازمان‌ها و منابع قدرت و صاحب نفوذ، برای رسیدن به‌قدرت سیاسی، بدون درنظرداشت قضیه مسلمان بودن و غیر مسلمان بودن منبع نامبرده و مقایسه‌ی آن به

نصرتی که پیامبر اعظم صلی الله علیه وسلم از مشرکین طلب کرده بود، از دیدگاه اندیشمندان، جنبش‌ها و مراجع فقهی اسلامی، قیاس مع‌الفارق بوده و خلاف روحیه‌ی نظام سیاسی اسلام و خوابی است که در شرایط کنونی، هرگز تعبیر نخواهد شد.

بادرنظرداشت پیچیدگی‌های رقابتی میان قدرت‌های بزرگ، فعالیت گسترده‌ی سازمان‌های استخباراتی بین المللی، به‌وجود آمدن شبکه‌های متعدد جهانی در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، معضله تقابل ایدئولوژیک و تمدنی اسلام با غرب، دسایس و توطئه‌های غرب علیه مسلمانان، تنش‌ها و کشمکش‌های درونی میان مسلمانان و مسایل دیگر، موضوع طلب نصرت از سوی حزب التحریر با نگرش سیاسی ویژه‌ای که در برابر سیاست کنونی جهان دارد، امکان رسیدن به قدرت این حزب را حد اقل تا صدسال دیگر غیر ممکن می‌سازد.

پنجم: دارالکفر خواندن سرزمین‌های اسلامی

حزب التحریر به دو نوع نظام باور دارد که یکی نظام اسلامی است و دیگری نظام کفری؛ بدین لحاظ، تمام سرزمین‌های اسلامی کنونی به‌دلیل عدم حاکمیت نظام سیاسی اسلام و وابستگی به‌کشورهای استعماری یا حاکمیت‌های مستبد خانوادگی، دارالکفر بوده و اساساً خلاف روحیه‌ی سیاسی اسلام و مقتضای شریعت اسلامی پنداشته می‌شود.

پرسشی‌که متوجه این طرز دید می‌شود این است که نظام‌های سیاسی‌ای مانند امپراتوری عثمانی و امارت عباسی‌ها و اموی‌ها که حزب التحریر آن را خلافت اسلامی می‌خواند در مقایسه با برخی نظام‌های سیاسی امروزی که در چوکات دموکراسی شکل گرفته است، در مواردی، ظالم‌تر بوده اند.

برای واژه «دارالکفر»، هر فقیهی در زمان خویش، بر اساس نیاز و مقتضای زمان و مصلحت امت، مفهوم ویژه‌ای ارائه کرده است و این اصطلاح، اساساً در چوکات اجتهاد فقهی بر مبنای زمان و مکان، معنایش تغییر می‌کند؛ چنانچه علمای دیوبند، فتوای دارالحرب بودن هندوستان را که از سوی شاه عبدالعزیز دهلوی در قرن دوازدهم هجری در برابر اشغال انگلیس‌ها صادر گردیده بود، بعد از گذشت نیم‌قرن برخلاف مصلحت مسلمانان تشخیص داده و هند را بعد از آنکه کاملاً در دست انگلیس‌ها و هندوها افتاده بود، دارالاسلام خواندند.

دارالکفر خواندن سرزمین‌های اسلامی به‌جای این‌که دروازه‌های رفتن به‌سوی حاکمیت اسلامی را بگشاید، نوعی بی‌اعتمادی، بدبینی و دشمنی نسبت به‌مسلمانان و سایر شهروندان را در جوامع اسلامی پخش نموده و مفهوم افراطیت، خشونت، ساختارشکنی اجتماعی، تحجر و تنگ‌نظری‌ای را در برابر واقعیت‌های عینی جهان معاصر به‌نمایش می‌گذارد که با روحیه تسامح، انعطاف‌پذیری و تعامل با دنیای مدرن، سازگاری ندارد.

ششم: تکفیر دموکراسی و انتخابات

حزب التحریر، انتخابات و دموکراسی را از منظر سیاسی اسلام، مؤلفه‌ی کفری دانسته و اساساً در تضاد و تناقض با شریعت اسلامی می‌داند؛ همان‌طور، حقوق بشر، آزادی عقیده، آزادی بیان و ارزش‌های دیگر دموکراسی را در کشورهای اسلامی، توطئه‌های استعماری تلقی نموده و به‌سود مسلمانان نمی‌داند.

جالب این است که حزب التحریر از یک‌طرف به‌عقل‌گرایی بیش از حد از جانب سلفیت معاصر متهم است اما از سوی دیگر، هردو مکتب در برابر دموکراسی، از گریبان تکفیر سر می‌کشند؛ در حالی‌که تعدادی از فقهای معاصر، موضوع دموکراسی را به‌عنوان یک‌ساختار اجتماعی در بخش‌های سیاسی، تعلیمی، اجتماعی و اقتصادی، قابل تحلیل و تجزیه دانسته، در مواردی با اسلام سازگاری دارد که از آن می‌توان استفاده کرد.

دموکراسی، یک‌نوع روش یا مؤلفه‌ی فلسفی-اجتماعی‌ای است که یک‌سلسله قوانین وضعی در چوکات آن شکل گرفته است، مسایل اقتصادی، تعلیمی و اجتماعی را در کشورهای غربی سر و سامان داده و سبب نجات ملت‌های غربی از دامن حاکمیت‌های مستبد خانوادگی و کلیسایی گردیده است.

در کشورهای اسلامی، پیش از اینکه به‌طور مطلق برچسپ تکفیر بر آن زده شود، از دیدگاه فقه سیاسی معاصر می‌توان آن را به‌نقد و بررسی گرفت که آیا ظرفیت پذیرش قوانین شرعی را از طریق تغییرات ساختاری، دارد یا خیر؟ نقاط مشترک و متضاد آن کدام است و از این قبیل مسایل دیگر! اما فتوای تکفیر، همه دروازه‌ها را به‌روی ما می‌بندد و بدبینی‌ها نسبت به دیگران را ایجاد می‌کند و شریعت اسلامی را در برابر نظم نوین جهانی قرار می‌دهد که بادرنظرداشت واقعیت‌های عینی جهان معاصر، ایستادگی در برابر آن خیلی دشوار به‌نظر می‌رسد.

پایان

حزب التحریر، بدون تردید بزرگترین جنبش سیاسی-اسلامی معاصر در جهان به‌شمار می‌رود که با شعار احیای مجدد خلافت به‌منهج سنت پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله علیه وسلم و خلفای ایشان، با روش ویژه‌ای جوانان را فرا می‌خواند، با انگیزه‌ی سیاسی زنده‌ای برای رفتن به‌سوی خلافت در جهان اسلام، تشویق می‌نماید و در این راستا از وسایل رسانه‌یی بیشتر بهره می‌برد.

تهاجم غرب بر کشورهای اسلامی و استثمار بر منابع اقتصادی، مداخله استعماری در دستگاه‌های آموزشی و اکادمیک، حاکمیت خانواده‌ها و اشخاص وابسته به‌قدرت‌های استعماری بر سرنوشت ملت‌های مسلمان، ضعف و نقص سازمان‌های فکری و سیاسی، حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی معاصر، سقوط امپراتوری (خلافت) عثمانی در قرن بیستم، پخش و نشر فساد اخلاقی، هرزه‌گی و بی‌بندوباری در شهرهای اسلامی، نبود عدالت، آزادی و برابری طبقاتی در نظام‌های سیاسی کنونی، مرزکشی‌های سیاسی میان کشورهای اسلامی، پخش و نشر نفاق و تفرقه و ستیزه‌جویی میان کشورها به‌ویژه جوامع اسلامی بر مبنای قومیت و ناسیونالیزم، وجود شگاف عمیق میان اسلام و مسلمانان، از جمله بیماری‌هایی است که حزب التحریر برای درمان آن، پیروان خود را فرا می‌خواند و با سلاح فکر و اندیشه تجهیز می‌نماید و برای مبارزه جدی و پیگیر، تا رسیدن به‌احیای شوکت سیاسی از دست رفته‌ی مسلمانان، زیر چتر خلافت، آماده می‌سازد.

حزب التحریر، به‌ساختارهای سیاسی جدید از منظر اجتهاد فقهی معاصر نگاه کرده و خلافت اسلامی را به‌عنوان یگانه مؤلفه‌ی سیاسی برای نجات کشورهای اسلامی از بحران‌های کنونی، می‌داند و فعالیت برای رسیدن به خلافت از راه بیعت با این جنبش را یکی از وجیبه‌های دینی می‌پندارد که با پشت سر گذاشتن سه‌مرحله تثقیف، تفاعل و طلب نصرت، ممکن و میسر می‌نماید.

نگاه حزب به‌ساختارهای سیاسی به‌طور مطلق اجتهادی بوده با این تفاوت که دموکراسی غربی و ارزش‌های آن را تکفیر می‌کند و تطبیق آن در جوامع اسلامی را زهری مهلک به‌کام ملت‌های مسلمان می‌داند.

عدم حجیت خبر واحد در باب عقاید، مشروعیت جهاد زیر پرچم کفار، عدم توجه لازم به‌تربیت روحی و معنوی افراد، رسیدن به‌خلافت از طریق طلب نُصرت و سهل‌انگاشتن آن، دارالفکر خواندن سرزمین‌های اسلامی و تکفیر دموکراسی و ارزش‌های آن، بخشی از مشکلات حزب التحریر به‌شمار می‌رود که از منظر سایر جنبش‌ها و مکاتب فکری اسلامی مورد انتقاد قراردارد.

د جدي ٦مه
د سرې کودتا توره پايله!

قاضي محمد حسن اسلامي

فضا خړه پړه وه، آسمان ژړل، واورې څپک څپک پر زمکه را پرېوتې، د ساړه ژمي بې رحمه څپړو د خلکو مخونه تک شنه اړولي وو، د جدي پنځمه او شپږمه شپه هم (د یلدا) شپې وې، اوږدې وې او تیاره، وېره او ترس پکې نغښي وو، د کابل پر هوایي ډګر د غول پیکره هلیکوپترو درنو، وهمناکو او سهمناکو غږونو ګړی ګړی زور اخیست، جیټ الوتکو، د غرمبهار په درز او دروز کې د کابل سکوت ماتاوه، او نورې په لسګونه الوتکې شېبه په شېبه په خواجه رواش هوایي ډګر

کې ښکته پورته کیدې، د کابل ښاریان وار خطا وو، خو بیا به یې له ځانو سره پټ پټ دا امیدونه پالل چې ګوندې د خلقي منحوس نظام ته له کومې خوا خطره پېښه شوې وه او وار خطا دي، هیلمن وو چې نسکور به شي، ځکه دوی دا یو کال او څو میاشتې د هر چا پر سر اورونه بل کړي وو، زندانونه یې په بې ګنا خلکو ډک وو، د جګړو لړی د کابل پر مورګو پیځول غوړولی ؤ، قحطي او دربدري وه، د کابل ښاریان په کورونو کې له یخنۍ لړزیدل، د سون مواد نه وو، د یو ګیلن تیلو اخیستو ته به د تیلو ټانګ ته زنانه، نارینه، ماشومان، ګوډ او شل کابلیان له سهاره ترمازدیګره ولاړ وو، له هرې خوا لارې ټرل شوې وې، نور خلک تر سپوږمو راغلي وو، له هرې حادثې یې د خیر تمه لرله، خو خبر نه وو چې دا درز او دروز د یوه بل داسې ناورین غمازي کوي چې هېواد به ټول هر څه آن استقلال پکې بایلوي، وطن به د استعمار کومې ته کوز کړي، داسې ناورین چې زمونږ نورې ککړې به پکې ماتې شي، د هېواد سمه او غر به په روسي لښکرو ډک شي، له هېواده تبعید شوي، د سفارتونو لوټمارن او له خدایه لامنکر د (کي. جي. بي) جاسوسان به له خپلو خلقي ملګرو د شوروي د(۱۲۰۰۰۰) تر غاښو مسلح فوځ په زور د قدرت واګې اخلي، کارمل به له تاجکستانه په ټانګ سپور راولي او د پخواني جلاد (حفیظ الله امین) پر ځای به یې د شاه شجاع په رول کې راولي او کښینوي، او ډاکتر نجیب به د سروري پر ځای د خاد د جهنمي اداري پر رأس کې ټاکي، هو! حفیظ الله او ډېرو نورو خلقیانو ککړې پکې وخوړې، خو دا ځل پرچمیانو د روس د (۱۲۰۰۰۰) تر غاښومسلح پوځ په نیغ ملاتړ او بربنډه مداخله د قدرت تخت ته ځان ورساوه، دا ټول کشمکش پر افغانستان باندې د روسي فوځونو د را ختلو، او زمونږ د هېواد پر استقلالیت، او زمکني بشپړتیا تېرې او مداخله وه، چې شوروي اتحاد او د وارسا تړون غړیو د روسانو تر قوماندې لاندې پر اسلامي افغانستان برید وکړ، د حفیظ الله ناولی خلقي نظام یې نسکور کړ، او د واک په ګدۍ یې په ښکاره ډول خپل دوهم نمبر بړیځي (پرچمیان) کښینول او اصلا د هېواد ټوله زمکه او فضاء د روسانو په مستقیم کنټرول کې وه، هېواد مستقیما اشغال شو.

دوی په دې فکر کې وو چې په څو اونیو کې به د روان جهاد خبره ختمه او جهاد به مهار کړي، دا نه یوازې د دوی فکر وو، بلکې د نړۍ لویو لویو عسکري جنرالانو به هم د خپلو عسکري مهارتونو او جنګي تجربو په رڼا کې همدا نظر ورکاوه چې افغان مجاهدین به څو اونیو کې ختم شي، ځکه روسانو چې چېرته حمله کړې ده بیا یې هلته داسې لنګر اچولی دی چې د هغه هېواد د بیا آزادۍ امکانات یې له منځه وړي دي، د نړۍ سره د بخارا، سمرقند، تاشقند، یمن، شرقي المان او لهستان او نورو ژوندي مثالونه مخې ته پراته وو، او سیاستوالو او جنرالونو په همدې استدلال کاوه، خو د افغانستان ولس او جهادي ځواکونو نهه کاله او څو میاشتې د خپل بې مثاله مقاومت په تسلسل کې دا نظریات په نره چلنج کړل او روسان یې تینښتې ته اړکړل، په دې کلونو کې په زرګونو داسې واقعات منځ ته راغلل داسې ناورینونه تېر شول چې د انسانیت په تندي تور داغونه دي، لکه لسګونه ځلې ولسي بې وسلې خلک چې له جګړې سمځو او کاریزونو ته ننوتلي او پنا یې وړې ده هغوی بمبارد شوي او د کلي نیم یا ټول خلک هملته شهیدان کړل شوي دي، چې اوس اوس یې هم ډلېږ قبرونه موندل کېږي، په لس ګونه خلک یې له زندانه لاس تړلي را ویستلي او د څرخي پله په پولیګون کې یې په بلدوزرو کنستلو قبرونو کې ورخطا کړي او له پاسه یې کلاشنکوفونه پرې ضربه کړي دي او ژر ژریې په بلدوزرو خاورې پرې اړولې او د نړۍ کلیو خلک اوس هم دا شاهدي وایي چې هغوی به فریاد او چیغې وهلې او غږونه به یې تر خاورو لاندې غلي شول، کلي کلي بمبار شوي او تر یونیم سلو کیلو ګرامو زیات بمونونه به یې په کلیو غورځول، د هېواد فضاء دا لس کاله یوه لحظه هم نه ده آرامه شوې، دود او لوخړو نیولې وه، اورونه او باروت له فضاء را اوریدل، دا ژوندی او پرونی تاریخ دی چې ټولو لیدلی، خو بیا هم د جهاد د بري نه وروسته چې کومې ناخوالې او خپل منځي اختلافات رامنځ ته شول نو ددې اختلافاتو بدې نتیجې ډېرې په کابل کې ولیدل شوې چې له خلکو یې ډېر څه هېر کړل مونږ په داسې حال کې چې ناروا د هر چا له خوا چې وي غندو او خپل براءت ترې اعلانوو، خو دا ناخوالې د روسانو، پرچمیانو او خلقیانو د وطن خرڅولو، ورانولو او دربدریو ستر جنایت نه شي پټولی او نه له چا هېرېږي.

اسلام پذیران مصلحتی

یا سکولار مئآبان مسلمان نما؟!

محی الدین عریف شکیبانی

یکی از شیوه‌های سوء استفاده، بهره برداری از الفاظ کلی است، گوینده می‌تواند کلمه‌ی را که دارای چندین معناست، بر اساس خواسته‌های نفسانی و تفکری خود تفسیر کرده و در ظاهر توده‌ی مردم را بفریبد.

این طرز العمل، شیوه‌ی جدیدی نیست؛ قرآن کریم این مطلب را به صراحت بیان نموده و مسلمانان را متوجه اهمیت مسئله ساخته است.

برخی از یهودیان سخنان را از جاهای خود منحرف می‌گردانند، الله جل جلاله می‌فرماید: [مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ...] (برخی از آنان که یهودی اند کلمات را از جاهای خود برمی گردانند) سورۀ نساء آیۀ ٤٦

گرچه معنای لغوی و اصطلاحی احترام واضح و روشن است و بین احترام و باور از لحاظ معنای موضوع له، تباین وجود دارد و هرکدام مدلول خاص خود را دارند؛ اما در عرف و اجتماع و از نگاه سباق و سیاق، گوینده، اشارت، دلالت و اقتضای کلام می‌تواند معانی متعدد و احیاناً مترادف داشته باشند. «ما به دین مقدس اسلام احترام داریم» این جمله بارها از زبان رهبران مارکسیسم و سکولاریسم و امثالهم، که هیچ نوع اعتقادی به اسلام ندارند، شنیده شده است. اینان مانند یهود کلام را از معانی اصلی بدور می دارند و وارونه و چند گونه وچند پهلو صحبت می کنند.

گرچه از دیدگاه معنای موضوع له، گفتۀ آنان مصداق دارد؛ زیرا هیچ نوع تلازمی بین اعتقاد داشتن و احترام وجود ندارد؛ اما از نظر عرفی، اینان در کشورهای اسلامی، می‌خواهند زبان را آن‌چنان پیچ دهند و آن‌گونه چند پهلو صحبت کنند، تا خود را مسلمان جلوه داده وخلق را بفریبند.

احترام از منظرعرف، اشکال و انواع متعددی دارد، که بنده در این مختصر به ذکر دوتا از آنان اکتفا می کنم .

۱ ـ احترام داشتن توده‌ی مردم به اسلام

از منظرعموم مردم احترام گذاشتن به اسلام، به معنای پذیرش واقعی آن قلباً، لساناً و عملاً می‌باشد

۲ ـ احترام مصلحتی وظاهری «منافقانه»

از این زاویه احترام گذاشتن غیر از عقیده داشتن و عمل کردن است،

زیرا یکی از مهم‌ترین پیش شرط‌های تحقق اسلام و مسلمان بودن، التزام به احکام شریعت اسلام و پذیرش و اعمال مقررات شرعی در زنده‌گی فردی، اجتماعی، خانوادگی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و امثالهم است؛ در حالی‌که احترام گذاشتن بدون هیچ پیش شرط و قیدی متصور است. بنابرین، به این نتیجه می‌رسیم که گاهی احترام داشتن در عرف هم به‌معنای پذیرش و باور داشتن نیست؛ زیرا هیچ کدام از رهبران یاد شده خود را ملتزم به اجرای احکام شریعت اسلامی نداشته و قبول هم ندارند.

هدف آنان از اظهار احترام به اسلام، بازی به الفاظ و فریب توده‌ی مردم است .

احترام متقابل: احترام متقابل شامل حفظ حقوق انسانی دو طرف است، یعنی باید امنیت جانی و فیزیکی، عقیدتی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی هر دو طرف، حفظ شود.

بخش دیگر و مهم این احترام، که بسیار اهمیت دارد، این است که طرف مقابل را دقیقاً همان‌گونه که هست، بپذیریم.

آیا سکولارها به اسلام آن‌طور که هست احترام دارند؟ آیا منظور شان از احترام متقابل، کنار گذاشتن اسلام نیست؟

افزون بران، احترام متقابل، نیاز به تحمیل نکردن عقاید به دیگران، سرزنش نکردن باورهای قلبی و عقاید سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... آنان و گوش دادن به نظریه‌های شان دارد.

امروزه اما منظور سکولارها از احترام متقابل این است، که اسلام به آنها احترام بگذارد و بر اساس این احترام، وظیفۀ اصلی و اساسی خود را رها کند و از سیاست و اجتماع کنار برود و به امور حکومتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و امثالهم مداخله نکند. حکومت، سیاست و ادارۀ امور را به آنان واگذار کند،

آنگاه آنان هم به اسلام و مسلمانان به شرط پذیرش نظام الحادی و سکولاری و کنار گذاشتن احکام اسلامی، احترام متقابل موقت و مشروط خواهند داشت.

تقاضای این نوع احترام متقابل غیرمنطقی و غیرعقلانی، یادآور اعجاز قرآن‌کریم است، الله منان در سوره‌ی مبارکه‌ی «البقرة» چنین می‌فرماید که : یهود و نصارا از شما هرگز راضی نمی‌شوند؛ مگر این‌که از عقاید شان پیروی کنید.

وقتی سکولارها از ما راضی می‌شوند و ما را مسلمان خوب می‌دانند، که احکام شریعت اسلامی را فراموش کنیم و قوانین حکومت الحادی و مادی را پذیرفته و زیر سایه‌ی آن زنده‌گی نمائیم.

آیا منطقی به نظر می‌رسد، که تحت لوای احترام متقابل، مسلمانان در یک کشور اسلامی که اکثریت مطلق آن مسلمان است، از اجرای احکام شریعت اسلامی دست بشویند، قرآن و سنت رسول شان‌را رها کنند.

منظور سکولارها از احترام متقابل همین است، یعنی تن دادن به ذلت و زیر پا گذاشتن همه‌ی اصول و زیربناهای عقیدتی و الا قانون زنده‌گی ما مسلمانان، ۱۴۰۰ سال پیش احترام متقابل را به رسمیت شناخته، این شناخت با اقتضائات مغرضانه‌ی سکولاریسم اصلاً و ابداً سازگاری ندارد؛ زیرا سکولاریسم که بر مبنای فلسفه‌ی مادی و ماتریالیسم بنا یافته، نمی‌تواند در هیچ بعدی از ابعاد، با اسلام هماهنگی داشته باشد. این فرزند نوپای کمونیزم ممکن نیست از عینک مادی واقعیت‌ها را درک کند. احترام متقابل از دیگاه تفسیر مادی سکولاریزم به نحویست، که واقعیت‌های عینی، ذهنی و عقلی، لغوی و اصطلاحی را کنار گذاشته و یک صورت غیر منطقی از آن‌را به نمایش گذاشته است، که حتی دیوانه‌ها هم بر آن می‌خندند.

اسلام اما می‌خواهد، که احترام متقابل به معنای واقعی آن در جامعه عملی گردد.

قوانین اقلیت‌های غیر مسلمان را در جامعه‌ی اسلامی در نظر گرفته و حقوق آنها را به عنوان یک شهروند رعایت نموده و آنان را در اجرای مراسم و عبادات مذهبی و تطبیق قوانین مربوطه‌ی شان، آزاد گذاشته است. اسلام دین کامل و کانون صلح، امنیت و تأمین کننده‌ی حقوق بشراست.

همه اصل انتخابات، حقوق و آزادی‌های بشر و احترام متقابل را قبول دارند؛ اما هیچ کدام وجود نظام اسلامی را تحمل کرده نمی‌توانند. سئوال اساسی اینجاست، که در کشورهای که نظام سکولاریستی حاکم است، آیا حقوق و آزادی‌های بشر و احترام متقابل به رسمیت شناخته شده؟

آیا مسلمانان ساکن آن جا به‌عنوان بشر برخوردار از حقوق اسلامی خود هستند؟

و می‌توانند مقررات و احکام شرعی را رعایت کنند؟

خبر دارید که در مدینه‌ی فاضله‌ی شما مسلمانان به‌خاطر رعایت حجاب جریمه می شوند ؟

دختر و زن مسلمان تحت فشار و ظلم و احساس حقارت زنده‌گی می کند و مجبور به ترک آنجاست؟

چرا نمی روید نظام آن‌ها را اصلاح کنید؟

آیا آن‌ها انسانند و مسلمانان انسان نیستند و حق احترام متقابل ندارند؟

شما از کشوری که اکثریت، یا نود و نه درصد، یا صد در صد آن مسلمان است، چه توقع دارید؟

می‌خواهید رژیم سکولاری و غیر اسلامی حاکم باشد؟

آیا این تقاضا منطقی است؟ مسلمانان حق انتخاب ندارند؟

فکر نمی‌کنید که همه ویرانی‌ها و جنگ‌ها در کشورهای اسلامی به‌خاطر پا گذاشتن روی اراده‌ی ملت‌ها و حاکم بودن نظام خلاف اراده‌ی آن‌هاست؟

روزی به‌نام کمونیزم و امروز به‌نام سکولاریزم و یا به‌نام‌های دیگر چرا سبب ویرانی و قتل مردم بی‌گناه در کشورهای اسلامی می گردید؟

ظلم و استبداد و بیگانه پرستی تا کی؟

اگر در جایی نظام اسلامی از طریق انتخابات به‌وجود، آید اعتراضی ندارید و آن‌را به‌رسمیت می‌شناسید؟

نه! هرگز این کار را نمی‌کنید.

قرآن عظیم الشأن از عداوت قلبی شما نسبت به اسلام، مسلمانان را آگاه ساخته است و تاریخ این عداوت و دشمنی شما را ثبت کرده است.

امروزه مسلمانان خوب می‌دانند، که سکولاریسم و کمونیزم از یک چشمه آب می‌خورند و سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی و هنری و نظامی سکولاریسم ثمره و نتیجه‌ی سکولاریسم فلسفی، یعنی همان ماتریالیزم است و در جهت دین ستیزی خدا ستیزی و حق ستیزی حرکت می‌کند.

عجیب است سکولارها عقیده دارند، که دلایل سکولار یا غیر دینی باید به‌عنوان قوانین الزام آور و تنظیم کننده سیاست‌های عرصه عمومی باشد و هیچ دلیل دینی به اعتبار دینی بودنش نمی‌تواند چنین نقشی را ایفا کند و در عین حال خواهان احترام متقابلند.

درحالی‌که هدف اصلی و اساسی اسلام، تنظیم قوانین و سیاست‌های عرصه‌ی عمومی است، اسلام آمده تا جهان را اصلاح کند، تحکیم قوانین و سیاست‌های که مبنای دینی نداشته باشد، از دیدگاه اسلام مردود است.

د نېک کار په کولو سره

د معاش اخیستل څه حکم لري؟

فضل الله ممتاز

په اصل کې پوښتنه داده چې زمونږ په سیمه کې یو تن د جومات امام دی؛ خو په عین وخت کې نوموړی شخص خورا شتمن هم دی، بل لوري ته په همدې کلي کې یو بل شخص هم شتون لري چې له همدې امامتي سره بې کچې مینه او لیوالتیا لري؛ او د لومړي شخص په نسبت ډېر بې وزله او مسکین هم دی؛ نو پدې دواړو کسانو کې کوم یو زیات د امامتي وړ ګڼل کېدلی شي؟ او آیا د امامتي او آذان په ترسره کولو سره یو څوک معاش هم اخیستلی شي او که نه؟

د ټولنیزو مسائلو په لړ کې پورتنۍ پوښتنه یوه له هغو پوښتنو څخه ده چې ډېر خلک یې په اړه معلومات غواړي، مونږ پدې لیکنه کې غواړو د ټولنې د همدې ژوندۍ مسئلې په اړه یو څو ګټور مطالب له تاسو درنو لوستونکو سره شریک کړو:

په اسلامي شریعت کې اصلي مسئله خو داده چې د یو لړ نېکیو په ترسره کولو سره؛ لکه: د امامتي او یا آذان ورکولو په مقابل کې پیسې او معاش اخیستل جواز نلري؛ ځکه له دې کار څخه زمونږ لارښود پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) منع راوړې ده؛ خو دلته دې خبرې ته هم باید زمونږ پام وي چې په اوسني عصر کې(د پخوا په نسبت) د ژوند ټګلاره، د خلکو ضروریتونه او غوښتنې ډېرې زیاتې شوې دي او خورا بدلون پکې راغلی دی. که تاسې متوجه شوي یاست، شاید تاسې ته هم جوته شوې وي چې که له یو خوا اوسني(کلي او ښارونه) د پخوا په نسبت ډېر پراخه شوي دي؛ نو ورسره په ورته وخت کې؛ په ژوند کې ستونزې او مشکلات هم زیات شوي دي؛ تر دې پورې چې (په اوسنیو حالاتو کې که چېرې یو تن معاش ونلري) نو نشي کولی خپلې کورنۍ اړتیاوې پوره کړي او سوکاله ژوند پر مخ یوسي.

نو له همدې کبله د دې ستونزې د حل لپاره معقوله لاره خو دا ده چې: د امام او مؤذن لپاره باید یو لړ ټاکلی معاش په پام کې ونیول شي او ښه داده چې: دا مال او مناسب معاش د بیتُ المال یا د دولتي بودیجې څخه وټاکل شي. (تر څو پدې کار سره له یو لوري خلک د لمانځه په څېر د یو ستر عبادت له خیر څخه بې برخې؛ او د سیمې خلک بې امامه پاتې نشي او هم له بل لوري زمونږ امام په ټولنه کې عزتمن او باوقاره ژوند ولري) (۲).

اوس بله خبره داده چې که چېرې دا امام یو داسې شخص وي چې خورا بډای او شتمن وي؛ نو پدې صورت کې غوره داده چې د یو لړ نېکو کارونو په ترسره کولو سره (لکه د امامت او آذان او داسې نورو په سر) له چا څخه باید پیسې وانخلي او چاته د ضرورت لاس ور اوږد نکړي؛ ځکه په اصل کې مال او دولت د ضرورت لپاره غوښتل کېږي؛ نو کله چې ضرورت نه وي، غوښتل یې هم صحیح نه ګڼل کېږي.

دلته یوې بلې خبرې ته هم غواړو ستاسي پام راواړوو او هغه دا چې که چېرې دا امام او مؤذن یو داسې څوک وي چې چېرته په یو ځای کې ټاکلې دنده ولري؛ او معاش یې هم دومره حده پورې وي چې ورځنۍ اړتیاوې پرې پوره کولای شي؛ نو پدې حالت کې ددې امام لپاره غوره داده چې دامامت او آذان په ترسره کولو سره له هېڅ چا څخه معاش وانخلي.

البته مونږ مخکې هم یادونه وکړه چې د یو کار په مقابل کې مُزد او معاش اخیستل د انسان د اړتیاوو پورې تړلې خبره ده؛ نو هر کله که اړتیا له منځه ولاړه شي، خبره بېرته اصل ته راګرځي چې هغه خبره د عبادت په سره د معاش نه اخیستل دي.

دا هغه لنډې څرګندونې وې چې د معاصرو فقهي مسائلو په ترڅ کې د مجلة البحوث رئیس له مونږ سره شریکې کړې وې، هیله ده چې ستاسې د پام وړ ګرځېدلې وي او یو څه ګټه مو ورڅخه پورته کړي وي.

سازمان

و برنامه ریزی!

مرتضی حکیمی، محصل پوهنځی حقوق و علوم سیاسی

سازمان موثر و مفید: سازمان موثر چه مفهوم را می رساند و هدف از آن چیست؟

در تعریف یک جریان و یا سازمان باید گفته شود که افراد گوناگون را گردهم آورده و از آن ها یک مجموعه خواهد ساخت، که توسط این مجموعه یک سلسله کار های انجام داده می شود. مفهوم موثر در این جا این است که، آرمان و آرزو را که یک جریان و یا سازمان در نظر دارد باید آن را به زودترین فرصت ممکن بدست آورد. اگر افراد گرد هم آیند، حرکت و یا سازمان براه انداخته شود، دفاتری باز گردد و کارکنان وظایف خود را بعهده گیرند، مگر بطرف هدف تعین شده پیشرفت صورت نگیرد، در آن وقت سازمان وجود دارد اما آن یک سازمان موثر نخواهد بود. البته به هر زودی که هدف حاصل شود و به سوی آن پیشرفت های صورت گیرد به همان اندازه یک سازمان موثر بوده می تواند باشد. در کل گفته میشود که، ظرافت و دقت در برنامه ریزی بهتر از امکانات و وسیله می باشد.

برای موثر کردن یک سازمان اصول و پیشنهادات زیاد وجود دارد که به طور فشرده قرار ذیل اند:

• نخستین حرف این است که یک سازمان را هیچ گاهی هدف اصلی خویش قرار ندهیم، بلکه سازمان را وسیله دسترسی به اهداف فردی و یا جمعی قرار بدهیم.

• اگر کاری را که خود بر نفس ما لازم بکنیم انجام دادن آن به این منظور ضروری نیست که همیشه ما آن را به ثمر رسانده باشیم، بلکه اصل حرف این است که سودمند و حاصل خیز باشد. و به این جهت اگر کاری را که ما قبلاً آن را فیصله نموده ایم، مفید باشد و هدف را به پیش می برد، پس ضروری است که جنبه عملی را اختیار کند. و اگر دیده شود که مرام را به پیش نمی برد پس این قدر شجاعت و همت داشته باشیم که دست از آن برداریم و آن را ترک گوییم.

• اشیای سبک، با داشتن وسایل کم، نسبت به وسایل سنگین تندتر به پیش خواهند رفت. هر قدر انسان فربه شود به همان اندازه پیشروی اش دشوار خواهد گردید، و به این گونه سازمان ها هم پس از فراگیر شدن، سنگین شده و شکار فربهی گردیده و اثر ناگواری بر فعالیت های آن بجا خواهد گذاشت و حتی شاید با سقوط مواجه شود.

• کار بدون سرمایه و مکان صورت گفته می تواند، اما هیچ کاری بدون وقت صورت گرفته نمیتواند. چون که هر کاری وقت میخواهد، به طور مثال: اگر اجتماع را برپا میکنید، وقت ضرورت دارد. اگر یک برنامه را روی دست دارید، برای تطبیق آن به وقت نیازمند هستید. خواهی نخواهی وقت در گذر است و هیچ کس از آن رهایی ندارد. اگر از وقت بطور درست استفاده نشود، پس در حقیقت زندگی عاری از هدف خواهد بود.

• باید گفته شود که بزرگترین وسیله برای هر سازمان همین انسان است. هر کار با آموزش فرا گرفته می شود. اشخاص در مکتب و پوهنتون ها پرورش یافته و به جامعه تقدیم میگردند و همین انسان های عادی، بزرگترین کار ها را به پیش خواهند برد. پس این سخن درست نیست که فن رهبری آموختنی نمیشود، بلکه کسی آن را فرا میگیرد که در تلاش آموختن آن باشد. اگر بگوییم که با ده روپیه یا بیست روپیه چه کاری خواهد شد؟ پس هیچ کاری با آن نمی شود بلکه به جای آن فکر کنیم که با ده یا بیست روپیه چه کار های را کرده می توانیم؟ چنین فکر نکنید که نمی شود، زیرا نمی شود در قاموس دنیا وجود ندارد و ضرورت آن است تا بیندیشیم که چه کرده می توانیم و همین گونه در باره افراد مختلف فکر کنیم که چه کرده می توانند؟ اگر همان فرد هستیم که چند قبل بودیم پس کار ما چگونه ترقی نماید؟ پس نتیجه منطقی این است که کار ما نیز در همان نقطه قرار دارد که چند پیش قرار داشت. باید خود مسولیت های خویش را به پیش برد ورنه فرشته آسمانی فرود نمی آیند تا کار ها را انجام دهند. در این بحث باید واضح شود و این که انسان ها چون کارخانه موتر یکسان نیافریده شده اند بلکه هر یکی ضعف و توانایی های را دارا می باشند.

در اخیر و اینکه!

یکی از مهم ترین اصول یک سازمان دقیق، رشد و نموی استعداد ها در پرتو اخلاص، محبت و خیرخواهی و بردباری بوده، بشر به طور فطری خواهان چیزهای ارزشمند و مهم است پس از این جملات آشکار می گردد که هیچ انسان بی استعداد نبوده و انسان با استعداد همواره اهداف بلند را برای خودش تعیین کرده و برای بدست آوردن آن از هر گونه سعی و تلاش انسانی و اخلاقی دریغ نخواهد کرد.

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
مورخ ۸۸
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

چـینه
فابریکه تولیدی لوازم تشناب

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوټ، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry
0789090677

HANEEF TAILOR
H.T.S
خیاطی و رخت فروشی حنیف ستایل
رخت فروشی و دوخت لباس با دیزاین کتلاک پذیرفته میشود

واسکت دریشی

+93783000135 - +93795552296
/Haneef-Tailor
haneef.tailor.style@gmail.com
کلوله پشته بین چهار راهی ترافیک و گل سرخ

اصلاح ملي
د تېرو کلونو کلکسیونونه

اوس پې تر لاسه کړئ

آدرس: د جمعیت اصلاح مرکزي دفتر - تیمني سابقه - خلورمه کوخه
شمېره: ۰۷۸۰۷٤۱۳۱۲

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943